

Přepadení jeslí v Brně-Bohunicích v říjnu 1985 aneb Příběh Ondřeje Všetečky¹

► Radek Slabotínský

Komunistický režim v Československu po svém nástupu k moci v únoru 1948 přistoupil během několika málo let k postupnému neprodyšnému uzavření státních hranic zejména ve směru do Rakouska a Spolkové republiky Německo. Přesto se téměř dvěma stům tisícům československých občanů podařilo tyto zátarasý překonat a odejít do svobodného světa. Většina z nich odešla do zahraničí po srpnové invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968. Vesměs šlo o jedince nebo malé skupiny osob a na Západ se dostávaly nejrůznějším způsobem. Specifickou skupinu při pokusech o nelegální překonávání státních hranic však představují způsoby, při kterých jejich aktéři použili „teroristické“ metody.²

Podle Ivo Pejčocha lze teroristické metody používané v těchto případech rozdělit do tří skupin: 1) Ozbrojené únosy dopravních letadel, které byly nejpočetnější skupinou, čítající téměř dvě desítky úspěšných či neúspěšných pokusů. 2) Únosy pozemních dopravních prostředků, kterých se odehrálo celkem šest. Obě tyto kategorie měly společné zejména použití zbraní a braní rukojmích. 3) Plánované vraždy příslušníků pohraniční stráže jinými pohraničníky, mezi které lze zařadit tři případy.³

1 Článek vznikl na základě institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Technické muzeum v Brně poskytované Ministerstvem kultury ČR.

2 Dají se tyto případy zařadit do kategorie třetího odboje? Na tuto odpověď zřejmě nenajdeme jednoznačně uspokojivou odpověď. Klíčová syntéza Václava Vebera o třetím odboji, která se však věnuje jinému časovému období, než sleduje předložená studie, nám o tomto fenoménu také nedává jednoznačnou odpověď. Česká historiografie se při výzkumu a následném zveřejňování jeví této problematice mnohdy totiž pohybuje na velmi tenkém ledu, a proto často váhá nebo si přímo neví rady, co lze ještě považovat za třetí odboj a co už bylo teroristickým činem. Veber s povzdechem dodává, že Česká republika nemá v souvislosti se třetím odbojem žádné hrdiny typu Robina Hooda, což neprospívá národnímu sebevědomí. Na druhé straně však považuje třetí odboj za důležitou součást podpory demokracie a svobody, které je nutné bránit, bojovat za ně a nepřetržitě je hájit. Viz VEBER, Václav. *Třetí odboj ČSR v letech 1948–1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014, s. 5–7.

3 PEJČOCH, Ivo. Teroristické metody při překonávání státní hranice. *Paměť a dějiny*, 2018, č. 2, s. 36.

Není záměrem této studie věnovat se jednotlivým ozbrojeným pokusům o únos letadla či pozemního dopravního prostředku nebo „zákeřným vraždám pohraničníků“, jak často a ráda uváděla komunistická propaganda. Následující řádky jsou věnovány případu, který se stal v říjnu 1985. Jeho strůjcem byl teprve patnáctiletý mladík Ondřej Všeťečka, který se zbraní v ruce přepadl jesle v Brně-Bohunicích a za pomoci rukojmích z řad malých dětí a zaměstnanců si chtěl násilným způsobem vynutit odchod do Rakouska. Tento čin, který skončil neúspěchem pachatele, obsahoval i z dnešního úhlu pohledu všechny prvky teroru⁴ a byl způsobem provedení zcela ojedinělým případem mezi pokusy o násilný nelegální odchod z komunistického Československa.

Jelikož je tento případ pro odbornou veřejnost téměř neznámý, nedostalo se mu prozatím žádné odborné publicity. Jen doplňkovým zdrojem informací bez významnější vypovídací hodnoty se stal dobový tisk, který se celému případu v několika článcích věnoval.⁵ Při zpracování textu jsem tak vycházel z dochovaného a velmi podrobného vyšetřovacího spisu, který byl na Ondřeje Všeťečku založen. Tento nejdůležitější archivní pramen se nachází v Archivu bezpečnostních složek a obsahuje stěžejní výpovědi pachatele a svědků, odborné posudky znalců, obrazovou dokumentaci pořízenou na místě činu, obžalobu krajského prokurátora v Brně a rozsudek Krajského soudu v Brně. Na základě zjištěného velkého množství detailních informací tak bylo možné sestavit životopis hlavního aktéra trestného činu, zjistit motivy, které ho k tomuto jednání vedly, a popsat průběh přepadení.⁶

Studium druhého důležitého pramene, které by přineslo odpovědi na další otázky, tedy především zda se Všeťečka po vynesení rozsudku krajského soudu obrátil s dovoláním na Nejvyšší soud ČSR v Praze, v jakém nápravně-výchovném zařízení

4 Podle definice Ministerstva vnitra ČR je teror velmi závažným druhem trestného činu, při němž dochází k používání násilí nebo hrozbě násilí obecně, kde absentují politické, náboženské či ideologické cíle a zaměření na konkrétní osoby. Teror je v oblasti terorismu používán jako základní metoda činnosti a prostředek nátlaku. Viz text Teror. In: *Pojmy* [online]. [Cit. 2022-06-17.] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/docDetail.aspx?docid=21280969&docType=ART>.

5 Všechny novinové články měly přitom společného jmenovatele – Československou tiskovou kancelář, od které tyto zprávy převzaly a poté přetlumočily svým čtenářům. Je přitom příznačné, že se jednalo pouze o velmi krátké noticky s uvedením jen základních informací, které v dalších dnech nenásledovaly jakékoliv komentáře či zamyšlení. Je velmi pravděpodobné, že se jednalo za záměr, a to v případě zpráv jak o přepadení, tak o průběhu a výsledku soudního přelíčení, kdy vládnoucí moc neměla prostřednictvím denního tisku zájem zveřejňovat jakékoliv detailnější informace. Zřejmě se domnívala, že tímto způsobem by na povrch mohly vylout některé pro komunistický režim nepřijemné skutečnosti zjištěné při vyšetřování a později probírané v průběhu soudního přelíčení, které bylo nutné před veřejností raději zatajit.

6 Protože se však jedná o policejní spis, který založila komunistická Státní bezpečnost, tedy represivní složka bývalého totalitního režimu, je důležité mít tuto skutečnost neustále na paměti a podle toho s tímto typem archivního materiálu také pracovat, byť se v tomto případě jedná o jediný zdroj informací.

pro mladistvé trávil výkon svého trestu a jak se v něm choval a byl hodnocen náčelníky těchto ústavů, kdy byl propuštěn a zda požádal o nové projednání svého případu, mně bylo bohužel odepřeno, a to z důvodu, který uvedla odborná správkyňe fondové skupiny C Moravského zemského archivu v Brně, kde je spis uložen: *Z uvedeného spisu není možné poskytnout jakékoli informace. Nemůžeme obcházet zákon, který jasně říká v § 37 zákona 499/2004, o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, že do archiválií obsahujících citlivé osobní údaje žijící osoby lze nahlížet jen s předchozím písemným souhlasem této osoby. V případě, že je dotyčná osoba po smrti, je nutné tuto skutečnost doložit.*⁷ Tuto skutečnost jsem však doložit nemohl, protože nejsem s Ondřejem Všeťčkou, který již zemřel, v příbuzenském vztahu.

Protože ve studii se věnuji rovněž představení hlavních aktérů, kterými byli pachatel Ondřej Všeťčka na jedné straně a vyšetřovatel případu Karel Veselý na straně druhé, využil jsem k osobě pachatele podrobné údaje, které se nacházejí v jeho vyšetřovacím spise, zatímco informace k Veselému mně poskytl jeho personální spis, který je rovněž uložen v Archivu bezpečnostních složek a kde lze nalézt mnohé zajímavé skutečnosti z doby jeho služebního poměru u SNB. Základní údaje k dalším zasahujícím příslušníkům SNB, kteří se „významně“ podíleli na zneškodnění a zatčení pachatele, jsem uvedl v poznámkovém aparátu, přičemž jsem vycházel rovněž z jejich zachovaných personálních svazků.

Životopisy hlavních aktérů

► Ondřej Všeťčka

Než přejdu k vylíčení vlastního případu, rád bych představil dvě nejdůležitější osoby, které v případě figurují. Především je to samotný strůjce přepadení Ondřej Všeťčka, který se narodil 11. května 1970 v Novém Městě na Moravě jako jediný syn Milana Všeťčky a Elišky Všeťčkové. Nebyl ovšem jediným potomkem manželů Všeťčkových, protože měl ještě mladší sestru Helenu. Do svých dvou let žil s rodiči a sestrou v obci Doubravník (okres Žďár nad Sázavou) u prarodičů z matčiny strany. Poté se odstěhovali do Brna-Husovic, kde bydleli u otcových rodičů. V jeho čtyřech letech rodiče rozhodli o přestěhování do městské části Řečkovice, kde začal Ondřej docházet do základní školy. Brzy však následovalo další stěhování, tentokrát do čtvrti Bohunice, kde navštěvoval základní školu na ulici Kalininova (dnes Labská) č. 27. Jelikož jeho prospěch nebyl příliš valný,⁸ rozhodl se po ukončení základní školní

7 Elektronická odpověď Mgr. Terezy Dleskové na žádost ohledně možnosti studia soudního spisu sp. zn. I T 23/85 z 23. 4. 2021.

8 O tom, že jeho výsledky na základní škole byly velmi slabé a také intelektuální a povahové vlastnosti neodpovídaly nárokům kladeným na osoby v jeho věku, vypovídá osobní charakteristika žáka, kterou vypracovala třídní učitelka Božena Maděrová. Nebyla jistě daleko

docházky nastoupit od září 1984 na Střední odborné učiliště stavební (obor zedník) v Moravském Krumlově, kde nejprve bydlel na internátu a později tam denně z Brna dojížděl vlakem.⁹ Již od čtvrtého ročníku základní školy u něj dle jeho vlastních slov začaly problémy jak ve škole, tak s rodiči. Vše vyvrcholilo drobnými krádežemi a útéky z domova, které řešili příslušníci Veřejné bezpečnosti.¹⁰ V případě sporů s nejbližšími byl přesvědčen, že tito ho neměli rádi a láskou zahrnovali jen jeho sestru. *Často se hádáme kvůli maličkostem, zvláště otec, který mne dřív zbil jen kvůli průšvihům ve škole, si na mě zasedl.* Také na učilišti se Ondřej Všeťečka dopouštěl řady přestupků proti školnímu řádu, snad k nejhorším patřily rvačky se spolužáky. Své prohřešky však nevnímal negativně, trval totiž na tom a své okolí o tom neustále přesvědčoval, že po duševní stránce je zcela v pořádku, a to i přes skutečnost, že v minulosti kvůli svému závadnému chování s rodiči několikrát navštívil psychologickou poradnu, kde se podrobil lékařskému vyšetření.¹¹ Tolik tedy Všeťeckova slova k charakteristice jeho osoby, slova, která sice naznačují mnohé, zdaleka však neposkytují pachatelův kompletní obraz. Abychom si mohli udělat na obviněného hlubší

od pravdy, když napsala, že se jednalo o méně nadaného žáka s dostatečným prospěchem, nesamostatným myšlením, chudší slovní zásobou, mezerami ve vědomostech a slabou úrovní psaného projevu. Do školy chodil nepřipravený, ve vyučování se žádným způsobem neprojevoval. *Je velmi nespolehlivý, v práci se projevuje bezcílnost, nezám, nesoustředěnost. [...] V kolektivu třídy se snaží za každou cenu vyniknout, vůči spolužákům je často agresivní (slovně i tělesně). Kolektivem třídy je odsuzován za špatné chování ke spolužákům stejně starým, mnohdy i podstatně mladším. Soustavné kázeňské potíže bez snahy o jakoukoliv nápravu.* ABS, f. Sběrka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, dokumentace k vyšetřovacímu spisu, fotokopie osobní charakteristiky žáka z 20. 2. 1984, s. 306.

- 9 Na internátu dlouho nepobyl, protože již v dubnu 1985 obdrželi Všeťeckovi rodiče dopis, že jejich syn bude k 1. 5. z dalšího pobytu v tomto zařízení vyloučen. Jako důvod uvedlo vedení učiliště dva kázeňské prohřešky. První se stal v neděli 3. 3. 1985 po příjezdu na internát, kdy Všeťečka bez dovolení opustil ubytovnu a vydal se do místní hotelové restaurace, kde popíjel alkohol a kouřil. Na upozornění, aby restauraci opustil a vrátil se na internát, nereagoval a přišel až ve 22.00 hod., kdy byl podroben dechové zkoušce, která byla pozitivní. Druhý incident proběhl 7. 3., kdy Všeťečka fyzicky napadl spolužáka. Protože se jednalo o přestupky natolik závažné a náprava se nezdála možná, míra trpělivosti přetekla a vedení školy se rozhodlo k tomuto radikálnímu kroku. Tamtéž, 2. svazek, dokumentace k vyšetřovacímu spisu, fotokopie sdělení o vyloučení Ondřeje Všeťečky z Domova mládeže z 13. 4. 1985, nestránkováno.
- 10 Podle výpovědi PaedDr. Ivo Helbicha, který působil jako výchovný poradce na základní škole na ulici Kalininova č. 27, obdržel Ondřej Všeťečka za hrubé porušení školního řádu v osmé třídě třetí stupeň z chování, navíc již tehdy navrhol jako zástupce školy jeho umístění do dětského diagnostického ústavu. Zároveň vyslovil domněnku, že rodiče na jeho výchovu nestačí. *Sám se k osobě Ondřeje Všeťečky mohu vyjádřit v tom směru, že u něho jsou určité agresivní prvky v povaze a chování a snaha za každou cenu na sebe upozornit, odlišit se od ostatních v tom negativním směru, nikdy se nepropůjčit k nějaké dobré věci.* Tamtéž, 2. svazek, protokol o výsledku svědka PaedDr. Ivo Helbicha z 19. 11. 1985, s. 272–275.
- 11 Tamtéž, 1. svazek, protokol o výsledku obviněného Ondřeje Všeťečky z 24. 10. 1985, s. 97–98, 104.

názor, musíme se podívat do výpovědí relevantních svědků, které nám poskytují celistvější pohled na jeho osobnost, chování a školní prospěch, a také na další písemné dokumenty, které si vyžádal vyšetřovatel kpt. Veselý.

Ucelenější pohled na svého syna celkem logicky přinesli především jeho rodiče. Otec Milan Všeťečka hned na začátku výslechu uvedl, že s manželkou nedělali rozdíl mezi výchovou syna a jeho mladší sestry, k oběma se prý chovali stejně a žádného nepreferovali na úkor druhého. V další části výslechového protokolu však zdůraznil velmi podstatnou věc, totiž že syn Ondřej je velmi lehce manipulovatelnou osobou, která se dá *přemluvit k jakémukoliv nesprávnému jednání, a naše domluvy doma na něho nějaký velký vliv nemají*. Svého syna se však snažil i v tak vážné chvíli celkově hájit, když podotkl, že jeho chování, které mělo za následek mnohé stížnosti a poznámky od jeho učitelů, vycházelo často ze zkratkovitého jednání, jehož důsledky si nedovedl domyslet. Jedinou pozitivní věc, kterou u syna pozoroval, byla manuální práce, konkrétně zednické řemeslo, které ho bavilo a u něhož vydržel dlouho.¹² Otec sice poskytl mnohé důležité poznatky, na druhé straně byly z jeho výpovědi cítit jakýsi odstup a nevraživost, která mezi ním a synem panovala. Sdílnější tak nakonec byla jeho matka Eliška Všeťečková, která se snažila uvést do protokolu množství podrobností o chování a prospěchu svého syna a mnohem lépe tak vykreslit jeho celkový obraz. Ve své výpovědi totiž uvedla, že se jeho chování a také prospěch začaly rapidně zhoršovat již na základní škole, kde byl často podněcovatelem rvaček se spolužáky, protože se chtěl tímto způsobem v kolektivu svých vrstevníků prosadit. K tomu se přidaly krádeže, za které byl předvolán do dětské poradny, kde byl upozorněn *na tu skutečnost, že v případě, že se opět něčeho protispolečenského dopustí, že bude zařazen do ústavu pro mládež*. Negativní chování syna vedlo k tomu, že s matkou třikrát navštívili pedagogicko-psychologickou poradnu v Brně na ulici Vachova, kde se však k překvapení matky dozvěděli, že by měli dát synovi více volnosti a nechat ho stýkat se se stejně starými kamarády. Matka rovněž prohlásila, že po nástupu na učiliště neměl Ondřej zpočátku problémy ani s chováním, ani s prospěchem, teprve později nastalo v obou těchto oblastech zhoršení. Matka mu podle svých slov často domlouvala, dokonce mu zakazovala určité věci (např. styk s kamarády) a odmítala mu zakoupit dříve slíbené dárky. *S Ondřejem jsme jeho jednání s ním probrali, ale vypadalo to tak, že vše jde, dá se říci, vedle něj, nebral si z toho ponaučení, když ano, tak jen na krátkou dobu, kdy se choval řádně.*¹³

Zajímavé doplnění osobnostního profilu svého syna spojené s vylíčením rodinných poměrů pak jeho matka předestřela před soudní znalkyní, u které byla na pohovor. Podle jejích slov byl Ondřej Všeťečka vždy živé dítě, což vedlo k jeho usměrňování ze strany nejbližších příbuzných. Nikdy neprojevoval své pocity, protože se to podle jeho matky *v rodině nikdy nenosilo*. Když však došlo k poslední hádce rodičů

12 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Milana Všeťečky z 24. 10. 1985, s. 125–129.

13 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Elišky Všeťečkové z 24. 10. 1985, s. 130–136.

(ti se prý doma téměř nehádali, a už vůbec ne před dětmi) před spácháním trestného činu a Ondřej byl tomuto konfliktu přítomen, měla matka dojem, že se mu *zhroutil svět*, protože nic podobného do té doby doma nezažil, *kluka to dost sebralo. Domáci ovzduší pak bylo jiné než dříve*. Syna oba rodiče drželi *zkrátka*, samotného jej nikam nepouštěli, což bylo dáno jeho velmi problematickým chováním, sami šli příkladem a zůstávali s dětmi doma. Volnost tak byla nahrazena neustálým dozorem. V rodině se nepřipouštěla diskuse, zcela ji totiž nahradila „rodičovská pravda“ jako jediná správná. Místo pochvaly se syn stával objektem ústrků, za sebemenší provinění byl trestán, a to zvláště otcem, který ho navíc po provedeném činu naprosto odsoudil. *Manžel je synem [...] naprosto zklamán [...], vkládali jsme do něho takové naděje [...], manžel ho nyní zcela zavrhl, nechce ho už nikdy vidět [...] a on, když jsem teď za ním byla a říkala, že ho pozdravuje sestra, že pes Ťapka ho stále hledá, se jenom ptal: A co táta, co ten?*¹⁴

Velmi příkré hodnocení mladistvého pachatele přinesli výpovědi vychovatele a třídního učitele ze Středního odborného učiliště stavebního v Moravském Krumlově. Vychovatel Jaroslav Meder do výslechového protokolu uvedl, že se Všetečka již po nástupu na učiliště projevoval jako velice problémový žák, se kterým byly řešeny různé kázeňské prohřešky (kouření, rušení nočního klidu, poškozování majetku, vulgární vyjadřování, rvačky se spolužáky ad.). Tento jeho přístup k pobytu v internátu se nezměnil ani později, proto se na jaře 1985 uvažovalo o jeho umístění do dětského výchovného ústavu. *Můj názor jako vychovatele na Ondřeje Všetečku je takový, že se jedná o typ, který musí být neustále pod kontrolou pedagogických pracovníků a vyžaduje jejich individuální péči. Jeho chování a vystupování bylo velice agresivní, byl vulgární a drzý jak ke svým spolužákům, tak i k pedagogickým pracovníkům. Šlo o velice těžko zvládnutelný typ. Na domluvy nereagoval, potuloval se často po restauracích, kde požíval alkoholické nápoje. Kromě špatného chování u něj vychovatel nepozoroval žádný hlubší zájem o nějakou konkrétní věc, zúčastňoval se jen povinných školních akcí. Podle Medera rodiče na výchovu svého syna nestačili, proto se přikláněl k názoru umístit Všetečku do diagnostického ústavu.*¹⁵ Také třídní učitel Ing. arch. Vladimír Včelák hodnotil Všetečku jako učně s průměrným intelektem, který neměl o vyučované předměty (strojírenství a technické kreslení) stejně jako o samotný učební obor skutečný zájem. Pokud se týkalo jeho jednání a chování, byl toho názoru, že je Všetečka přizpůsoboval okolnostem. Za nejrůznější kázeňské přestupky mu byla snížena známka z chování. Také prospěch byl jen průměrný, pohyboval se v rozmezí 2,33 až 3,00. Včelák si v této souvislosti postěžoval na spolupráci s rodiči, která prý nebyla dobrá, kontakty s nimi neměl jako třídní učitel téměř žádné, rodiče v tomto směru nevyvíjeli žádnou aktivitu. Na závěr výslechu také uvedl, že Všetečka udržoval kamarádské styky se špatnou partou spolužáků, kteří ho

14 Tamtéž, znalecký posudek z oboru klinické psychologie, nedatováno, s. 69–73.

15 Tamtéž, 1. svazek, protokol o výslechu svědka Jaroslava Medera z 24. 10. 1985, s. 172–175.

postupně vtahovali do všech špatných věcí, *negativně působili na ostatní ve třídě, neboť právě tito vyvolávali většinu nesvárů a vytvářeli nezdravou atmosféru.*¹⁶

Jisté prvky, byť spíše doplňujícího a zároveň potvrzujícího charakteru, do utvoření celistvého psychologického obrazu Ondřeje Všetečky vnesli i jeho spolužáci z učiliště, kteří vystupovali v celé kauze rovněž v roli svědků. Je zajímavé, že i údajní bývalí kamarádi svého spolužáka nijak „nešetřili“, jak je možné se dočíst z jejich výsledkových protokolů. Drtivá většina z nich shodně potvrdila, že se jednalo o násilnický typ člověka, který si rád dovoloval na slabší. Z tohoto důvodu se ho mnozí spolužáci báli a téměř nikdo ho neměl rád.¹⁷ Jedním ze svědků byl i Jiří Holoubek, který se pasoval do role fyzicky nejslabšího žáka a rozhodně nepatřil k Všetečkovým kamarádům, například uvedl, že mu dotyčný vulgárně nadával a několikrát jej i fyzicky napadl. Na jaře 1985 se dokonce s několika svými „kamarády“ spolužáky domluvil, že Holoubka vyhodí z okna učiliště. Že k tomu nakonec nedošlo, přičítal svědek strachu útočníků z možného trestu.¹⁸ Také Miroslav Hrouzek potvrdil, že jej Všetečka několikrát fyzicky bezdůvodně napadl, aby *prostě dokázal, že je silnější.*¹⁹

K druhému typu dokumentů, ze kterých je možné získat informace o osobnostním profilu mladistvého Všetečky, patří např. posudek na učně, který vypracovalo vedení Středního odborného učiliště stavebního v Moravském Krumlově. Pro účely vyšetřování však nepřinesl žádné nové poznatky, spíše jen shrnul známé skutečnosti. Je však zajímavé, že oproti teoretické výuce, kde byl Všetečka více než podprůměrný, v odborném výcviku v prvním ročníku plnil zadané úkoly svědomitě a odpovědně, za což byl hodnocen známkou chvalitebně a výborně. Ve druhém ročníku se však jeho výsledky i v této oblasti rapidně zhoršily. *Chyběla u něho snaha, často se projevovala nechuť k práci, až lenost.*²⁰ Také ve zprávě o „zjištěných poměrech“ mladistvého pachatele, kterou vyšetřovateli Veselému zaslal Obvodní národní výbor Brno I se dotyčný nedozvěděl prakticky nic nového. Znovu si však potvrdil smutnou skutečnost, že na špatném chování a povahových vlastnostech Ondřeje Všetečky měli nemalý vliv také jeho rodiče. Poslední věta zprávy totiž doslova uváděla, že oba zákonní

16 Tamtéž, protokol o výsledku svědka Ing. arch. Vladimíra Včeláka z 24. 10. 1985, s. 176–179.

17 Viz např. tamtéž, 2. svazek, protokol o výsledku svědka Jiřího Patočky z 7. 11. 1985, s. 264–266 nebo protokol o výsledku svědka Jiřího Votoupala z 7. 11. 1985, s. 262–263.

18 Tamtéž, protokol o výsledku svědka Františka Holoubka z 2. 12. 1985, s. 279–281.

19 Tamtéž, protokol o výsledku svědka Miroslava Hrouzka z 2. 12. 1985, s. 276–278. Také Dušan Burai potvrdil, že jej Všetečka společně s dalšími spolužáky v době jeho pobytu na internátu začali bezdůvodně bit. *Vždy mě povalili na postel, hodili na mne polštáře a skočili na mne, a jak na mne leželi, tak mě silou přitahovali k posteli, až jsem se dusil. Toto mně dělali častěji, někdy toto násilí vyprovokoval Všetečka a někdy někdo jiný ze spolubydlících jako např. Jiří Kujala, ostatní se spíše připojili, tito dva mě napadali nejčastěji.* Tamtéž, protokol o výsledku svědka Dušana Buraie z 24. 10. 1985, s. 202–207.

20 Tamtéž, posudek učně – Všetečka Ondřej z 7. 11. 1985, s. 338–339.

zástupci mladistvého přistupovali k synově výchově často neuváženě, *neboť se vždyc-ky uchylovali k tělesným trestům, což na chlapce nemělo zřejmě dobrý následek.*²¹

Na tomto místě je nutné zdůraznit, že kromě rodičů a jeho samotného se na Vše-tečkově chování, jednání, špatném prospěchu a celkovém intelektu negativně pode-psala také tehdejší společnost, potažmo vládnoucí režim, která nedostatečně pra-covala s tzv. problémovou mládeží či zavírala oči před některými problémy a v níž často místo prevence nastupovala represe. Jednalo se o začarovaný kruh, kde všichni zainteresovaní celkovou situaci jen nadále zhoršovali.

► Karel Veselý

Na druhé straně pomyslné „barikády“ stál více než zdatný Všeťečkův protivník, tehdejší starší vyšetřovatel Odboru vyšetřování Státní bezpečnosti (StB) Krajské správy SNB Brno (dále jen KS SNB Brno) kapitán JUDr. Karel Veselý, kterému bylo vyšetřování případu přiděleno. Ve sledované době se jednalo o velmi zkušeného vy-šetřovatele, který byl příslušníkem SNB již od roku 1971.

Veselý se narodil 7. května 1941 v Brně jako starší syn dělníka Karla Veselého a Anežky Veselé (roz. Matouškové), která byla v domácnosti. Jeho sourozencem byl bratr Pavel, který se narodil v prosinci 1942. Dělnický původ Veselého znamenal vel-ké plus pro jeho další kariéru zejména v bezpečnostních složkách a tento rodinný původ byl v pozdějších letech velmi vyzdvihován. Základní školu navštěvoval v Raj-hradě a po jejím skončení nastoupil na Střední průmyslovou školu strojní, kterou ukončil v roce 1959 maturitou. Od října téhož roku pracoval na různých pozicích, aby svou dosavadní pracovní dráhu ukončil na místě samostatného přípravaře v národním podniku Inženýrské a průmyslové stavby, závod 04 Brno, kde pracoval do konce září 1971. To již byl Veselý ženatý, jeho manželkou se v září 1962 stala Dra-hoslava Veselá, roz. Duchoňová. Spolu vychovávali dvě dcery, Petru, která se naro-dila v listopadu 1963, a mladší Andreu, která přišla na svět v červnu 1971. Základní vojenskou službu prodělal Veselý v letech 1960–1962, po vojenském cvičení v roce 1970 mu byla udělena hodnost poručíka v záloze. Co se týče politické angažovanosti, byl v letech 1955–1962 členem Socialistického svazu mládeže, v dalších letech však byl bez politické příslušnosti, stejně jako jeho manželka. Z cizích jazyků ovládal čás-tečně angličtinu, slovem a písmem ale uměl ruský jazyk. V podrobném dotazníku, který vyplňoval, když se jako uchazeč hlásil do služeb Ministerstva vnitra, rovněž napsal, že *nikdo z příbuzných nebyl soudně stíhán ani trestán*, a na otázku, zda má nebo měl nějaké příbuzné v zahraničí a zda s nimi udržuje či udržoval styky, uvedl: *Nemám příbuzné v zahraničí. Neudržuji styky se zahraničím.*²² O necelý rok pozdě-ji v doplněném dotazníku neváhal ostře odsoudit polednový vývoj v československé

21 Tamtéž, mladistvý Všeťečka Ondřej – výchovná zpráva z 25. 11. 1985, s. 341.

22 ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra – personální spis Veselý Karel, dotazník ze 14. 6. 1971, s. 7–8.

společnosti a komunistické straně, zato však kladně přijal „bratrskou pomoc“ armád Varšavské smlouvy, která prý byla jediným východiskem, aby bylo *zabráněno odtržení naší vlasti od tábora socialismu*. Také další vývoj, který vyvrcholil srpnem 1969, považoval za následek politiky tehdejší vedení komunistické strany, která údajně nedokázala umlčet nepřátelské pravicové síly, snažící se o zvrát dosavadního vývoje.²³

Byť to není v žádném dokumentu výslovně uvedeno, Karel Veselý zřejmě nebyl v dosavadním zaměstnání spokojen, proto se v pracovním životě rozhodl pro radikální změnu. Dne 27. května 1971 poslal na Ministerstvo vnitra rukou psanou žádost o přijetí do služeb, kde jako odůvodnění uvedl, že má o práci v bezpečnosti zájem. Dokonce zdůraznil, že by rád pracoval *na takovém úseku bezpečnosti, kde bych se mohl pohybovat v civilním oděvu*.²⁴ Žádost byla na základě předchozí zvláštní a dá se říci velmi podrobné prověrky kladně vyřízena a Veselý se od 1. října 1971 stal v hodnosti strážmistra hlídkovým příslušníkem Obvodního oddělení Veřejné bezpečnosti Brno I s nástupním platem 1800 Kčs a zkušební lhůtou dvanácti měsíců.²⁵ Co je však pro tuto studii podstatné, Veselý byl na základě psychického vyšetření uchazeče hodnocen jako osobnost s nadprůměrným intelektem a velmi dobrými schopnostními předpoklady.²⁶ Již 12. října složil služební přísahu, ve které mimo jiné slíbil věrnost Československé socialistické republice a jejímu lidu, být vzorným příslušníkem SNB a bojovat proti všem nepřátelům socialistické vlasti.²⁷

Hned po nástupu byl jako údajně nadějný kádr poslán do jednorocní Odborné školy Ministerstva vnitra ČSR Veltrusy, aby se tam připravoval po odborné, ale i politické stránce na výkon funkce. Na konci studia byla zpracována charakteristika posluchače, která pro Veselého dopadla velmi příznivě. Podle hodnocení přistupoval ke všem úkolům svědomitě, zdárné ukončení studia považoval za důležitý předpoklad *v přípravě na zvolené zaměstnání*. Třídní učitel do posudku rovněž napsal, že Veselý má předpoklady, aby *mohl s úspěchem vykonávat funkci vyšetřovatele*,²⁸ což jistě Veselý kvitoval s povděkem, protože o tuto pozici usiloval již v době ucházení se o místo příslušníka SNB.

23 Tamtéž, dodatek k životopisu z 25. 5. 1972. Slova odsuzující polednový vývoj musel Veselého nadřazeným imponovat. Zůstává však otázkou, zda tyto názory byly skutečně jeho vlastní, nebo mu byla tato vyjádření vštěpována např. v rámci tehdejšího studia.

24 Tamtéž, žádost Karla Veselého z 27. 5. 1971, s. 13.

25 Tamtéž, závěr zvláštní prověrky, nedatováno, s. 28. Karel Veselý měl např. podle zprávy náčelníka Obvodního oddělení VB v Troubsku kpt. Vidrmera o prošetření uchazeče *kladný vztah k dnešnímu socialistickému zřízení, v místě bydliště požíval dobrou pověst*. Tamtéž, zpráva o prošetření uchazeče z 30. 6. 1971. Zpráv o prošetření, kde byl uchazeč rovněž hodnocen velmi kladně, přišlo na kádrový odbor Krajské správy SNB Brno několik. Výborné hodnocení rovněž zaslal jeho dosavadní zaměstnavatel, tedy Inženýrské a průmyslové stavby, n. p., závod 04 Brno. Tamtéž, posudek na Karla Veselého z 29. 6. 1971, s. 46.

26 Tamtéž, psychologické vyšetření z 17. 6. 1971.

27 Tamtéž, služební přísaha z 12. 10. 1971, s. 15.

28 Tamtéž, záznam o hodnocení posluchače z 13. 7. 1972, s. 73–74.

Po absolvování školy se v hodnosti nadstrážmistra (od 1. října 1972) znovu vrátil do hlídkové služby, aby od 1. prosince 1972 nastoupil do funkce staršího vyšetřovatele Odboru vyšetřování StB KS SNB Brno. Podle hodnocení nadřízených v rámci odborného profilu samostatně zpracovával případy emigrace, kde *dosahuje dobrých výsledků*. Celkově byl klasifikován jako velmi dobrý. Aby si doplnil vzdělání nutné k výkonu funkce, zahájil od akademického roku 1972/1973 studium na Právnické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně.²⁹

Dne 1. prosince 1974 byl Karel Veselý povýšen do hodnosti podporučíka. V té době pracoval na úseku vyšetřování ekonomických případů, bylo však nutné, aby jeho práce byla neustále a soustavně kontrolována, což bylo *zapříčiněno nedostatkem odborných zkušeností při státobezpečnostním vyšetřování*.³⁰ Další povýšení proběhlo 1. prosince 1976, kdy se Veselý stal poručíkem. V akademickém roce 1977/1978 také s úspěchem dokončil dálkové studium na Právnické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně a po složení rigorózních zkoušek v roce 1980 získal titul JUDr. Od 1. srpna 1978 byl vzhledem k „vynikajícím“ pracovním výsledkům, odborným kvalitám a dobrému chování povýšen do hodnosti nadporučíka.³¹ Kapitánem se Veselý stal 1. listopadu 1981. V té době vyšetřoval – s ohledem na svou předchozí civilní odbornost – případy týkající se oblasti energetiky, strojírenství a hutnictví a byl pověřen zejména sledováním problematiky ochrany výstavby Jaderné elektrárny Dukovany. Jeho nadřízení ho hodnotili jako odborníka, který měl všechny předpoklady stát se dobrým vyšetřovatelem specialistou.³² Protože hodností kapitána disponoval i v průběhu vyšetřování případu Ondřeje Všečky, poslechněme si, jak jej hodnotili jeho bezprostřední nadřízení před jeho mimořádným povýšením do této hodnosti. *Npor. JUDr. Karel Veselý je členem KSČ od 21. 3. 1977. Je oddaným stoupencem socialistického společ. a státního zřízení, politiku KSČ prosazuje při své pracovní činnosti i v místě bydliště, kde je členem agitačního kolektivu. Na pracovišti se aktivně zapojuje do agitační činnosti a závazkového hnutí. [...] Zvládl problematiku vyšetřování natolik, že je schopen vyšetřovat složitější a rozsáhlejší případy trestné činnosti. Jeho pracovní výsledky jsou velmi dobré, kvalita jeho práce se neustále zvyšuje. Pracuje systematicky a plánovitě, má dobré organizační schopnosti. Problémy vznikající při vyšetřování složitých a závažných tr. činů řeší konzultacemi s vedením odboru. Ochoťně plní služební úkoly bez ohledu na osobní volno. [...]*

Npor. JUDr. Karel Veselý je klidné a rozvážené povahy. V pracovním kolektivu je oblíben. Je tichý, k nadřízeným ukázněný a snaží se důsledně plnit jejich příkazy. Kázeňsky nebyl doposud trestán, za svoji pracovní činnost byl několikrát odměněn peněžitým darem. [...] Jeho rodinný život je naprosto spořádaný. Nikdo z jeho nejbližších příbuzných nebyl stranicky řešen ani u nich nedošlo ke změnám v bezúhonnosti a oddanosti

29 Tamtéž, služební hodnocení z 11. 10. 1974, s. 78–80.

30 Tamtéž, služební hodnocení z 8. 11. 1976, s. 81–82.

31 Tamtéž, komplexní služební hodnocení z 29. 6. 1978, s. 84–85.

32 Tamtéž, komplexní služební hodnocení z 22. 9. 1981, s. 87–88.

k socialistickému společenskému a státnímu zřízení.³³ Tolik tedy k hodnocení Karla Veselého v „předvečer“ vyšetřování případu přepadení jeslí Ondřejem Všečekou. Jak je z předchozích vět patrné, měl Veselý všechny „předpoklady“, aby mu byl svěřen i uvedený případ terorismu, protože se již nějakou dobu před uvedenou událostí začal specializovat na vyšetřování případů z oblasti ochrany státní hranice a „boj“ proti tzv. vnitřnímu nepříteli, kam rovněž spadala trestná činnost mladistvých pachatelů, což je nutné zdůraznit i v souvislosti s náplní této studie.³⁴

Závěrem této kapitoly se sluší dodat, že poslední povýšení Karla Veselého, a to do hodnosti majora, proběhlo 1. listopadu 1986. Přesně o rok později skončil ve funkci vyšetřovatele Odboru vyšetřování StB KS SNB Brno³⁵ a začal pracovat jako asistent na Ústavu zahraničních studií Vysoké školy SNB Zastávka u Brna,³⁶ kde působil až do svého uvolnění ze služebního poměru příslušníka SNB na základě rozkazu ředitele Institutu Federálního ministerstva vnitra pro výchovu a vzdělávání ve věcech personálních z 25. září 1990.³⁷ Veselý se sice snažil toto rozhodnutí zvrátit,³⁸ ale neuspěl. Proto podal žádost o pracovní zařazení na Úřadovně pro pasovou službu a cizineckou agendu.³⁹ Nejdříve mu sice občanská komise Úřadu Federálního

33 Tamtéž.

34 Tamtéž, komplexní služební hodnocení z 1. 8. 1986, s. 90.

35 Proč mjr. Karel Veselý skončil po více než čtrnácti letech na uvedeném postu, nelze z dochovaných materiálů personálního spisu zjistit, protože tyto archiválie uvedenou informaci neobsahují.

36 Vysoká škola SNB byla v letech 1974–1990 vysokou školou univerzitního směru řízenou Ministerstvem vnitra ČSSR a se sídlem v Praze (Lhotce) a pobočkami v Holešově a Bratislavě. Jejím cílem byla odborná příprava členů tehdejšího Sboru národní bezpečnosti. Dále byla určena vojákům z povolání a příslušníkům Sboru nápravné výchovy. Škola udělovala titul JUDr. Při škole působil od roku od 1. května 1982 i Ústav zahraničních studií Vysoké školy SNB v Zastávce u Brna. Toto výcvikové zařízení vzniklo na základě dřívější Praporečnické školy SNB Ministerstva vnitra ČSSR a sloužilo pro výcvik mnoha cizinců z tehdy spřátelených zemí; historiky je diskutována otázka, zda zde neprobíhal výcvik pozdějších teroristů palestinské OOP a jiných teroristických organizací. K založení školy viz DVOŘÁČEK, Petr. Vzdělávací systém resortu ministerstva vnitra na počátku normalizace. *Securitas imperii*. 2016, č. 2, s. 86–92. Srov. též TUREČEK, Břetislav. Cvičili se v socialistickém Československu palestinství teroristé? In: *ČRo Plus* [online]. [Cit. 2022-06-20.] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/cvicili-se-v-socialistickem-ceskoslovensku-palestinstvi-teroriste-7688973>.

37 ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra – personální spis Veselý Karel, rozkaz ředitele Institutu FMV z 25. 9. 1990, s. 128. Bylo by zajímavé zjistit, jak tento oddaný stoupenec komunistického režimu a jeho politiky, kterým tak věrně sloužil, vnímal pád režimu v listopadu 1989. Dochované archivní dokumenty však odpověď na tuto otázku nedávají. Jisté je jen to, že si již v srpnu 1990 podal ze závažných zdravotních důvodů žádost o uvolnění ze služebního poměru u SNB, a to k poslednímu listopadu 1990. Tamtéž, žádost o uvolnění ze služebního poměru z 28. 8. 1990, s. 97.

38 Tamtéž, odvolání proti rozkazu z 25. 9. 1990, s. 127.

39 Tamtéž, žádost o přeložení z 19. 10. 1990, s. 162.

ministerstva vnitra pro ochranu ústavy a demokracie přislíbila ponechat ho ve služebním poměru u policie na místě staršího referenta Úřadu,⁴⁰ ale po zjištění, že patnáct let vykonával funkci staršího vyšetřovatele StB, kde měl mimo jiné na starosti i boj proti tzv. vnitřnímu nepříteli, byl tento předběžný slib stažen s odůvodněním, že *není u Úřadovny pro PSCA Brno pro jmenovaného vhodné služební zařazení, i když tato možnost byla jmenovanému při jednání naznačena.*⁴¹

Takto poněkud neslavně skončila tedy kariéra jednoho příslušníka SNB, který byl po celou dobu trvání služebního poměru hodnocen jako nadprůměrně inteligentní, s vysokou pracovní morálkou a vynikajícími pracovními výsledky.

Přepadení jeslí a ohledání místa činu

Dne 24. října 1985 v 5.30 hodin rodiče Ondřeje Všeťečku vzbudili, aby vstával a stihl autobus do školy. Ten si však místo věcí do školy sbalil do černého kufříku a montážní tašky své oblečení, vzal si 70 Kčs a především vzduchovou pistoli, kterou ukrýval ve svých věcech ve skříni. Nezapomněl rovněž na krátkou dýku, kterou si zastrčil do zadní kapsy prošívaných pracovních kalhot. Vzduchovku si dal do náprsní kapsy prošívaného kabátu. Po obutí černých holínek opustil asi v 5.45 hodin domov, aby se nejprve potuloval po sídlišti, kde došel až k jeslím na ulici Kujbyševova (dnes Oderská). Zde si na chvíli sedl na zídku před vchodem do jeslí, aby pozoroval rodiče, jak vodí své děti do školského zařízení. Po chvíli ho to však přestalo bavit, a přesunul se tedy k jeslím na ulici Kalininova, kde si také sedl na zídku před vchodem, odkud opět pozoroval, jak rodiče vodí děti do jeslí. Kolem osmé hodiny, když se situace uklidnila, tedy když rodiče přestali chodit, vnikl po otevření hlavních vchodových dveří do budovy jeslí, kde začal ohrožovat zaměstnankyně střelnou zbraní.⁴² V místnosti hlavní sestry pak kopnutím zničil telefonní přístroj, aby zabránil případným telefonátům ven z budovy. Poté si vyžádal, aby ho pracovnice zavedly k dětem, které si chtěl vzít jako rukojmí společně s personálem jeslí a překročit s nimi hranice do Rakouska. Když ho pracovnice vedly k dětem, podařilo se jedné z nich, Romaně Škodové, nepozorovaně uniknout z budovy a zajistila, že z vedlejší mateřské školy zavolala tamní zaměstnankyně Helena Benešová na tísňovou linku 158.⁴³ Volání vyřizoval operační důstojník Městské správy SNB Brno (dále jen MS SNB Brno), který o incidentu informoval své nadřízené, a zprávu dostala rovněž KS SNB Brno. Na místo byla neprodleně vyslána skupina pořádkové a kriminální služby Obvodního oddělení SNB Brno Výstaviště, v jejímž obvodu k přepadení došlo.

40 Tamtéž, příslib žádosti o zařazení z 19. 10. 1990, s. 163.

41 Tamtéž, vrácení žádosti o trvalé přeložení z 29. 10. 1990, s. 173.

42 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 1. svazek, protokol o výpovědi obviněného mladistvého Ondřeje Všeťečky z 11. 11. 1985, s. 114–115.

43 Tamtéž, 2. svazek, závěrečná zpráva vyšetřovatele s návrhem na konečné opatření z 4. 12. 1985, s. 344–345.

Ve stejnou dobu dorazil Všeťeka s rukojmími po schodišti do prvního patra na třetím oddělení, kde předal vychovatelkám písemný vzkaz pro orgány SNB, ve kterém požadoval přistavení prázdného autobusu, čtyři samopaly a padesát zásobníků s tím, že pokud nebudou podmínky splněny do 9.00 hodin, usmrtí některé z dětí. Tento vzkaz od Jenovéfy Matulíkové převzal u budovy jeslí podporučík (ppor.) Miroslav Staník z výjezdové skupiny, který sdělil Všeťeckovy požadavky KS SNB Brno a žádal o vyslání pomoci. Sám se pak dostal až za dveře kuchyňky v prvním poschodí.⁴⁴ Všeťeka si všiml, že před budovou stojí služební automobil SNB, a myslel si, že přijel na základě telefonátu vychovatelky. Potom řekl vychovatelkám, aby šly na schodiště, protože tam byla velká okna s dobrým výhledem na ulici. Přitom za dveřmi za svými zády uslyšel Staníkův hlas, který se snažil navázat s ním slovní kontakt. Všeťeka mu sdělil své požadavky, které žádal splnit do 9.00 hodin, a dále odmítl se Staníkem komunikovat.⁴⁵ Staník ho vyzval, aby *od svého jednání upustil a dobrovolně opustil místnost. Těto výzvy pachatel neuposlechl a dále trval na svých požadavcích.* Staník o situaci informoval své nadřízené s tím, že zůstane na místě. *Náčelníkem MS SNB Brno byl učiněn v 08.55 hod. pokus spojit se s pachatelem telefonicky s cílem oddálit dobu splnění předložených požadavků. Pachatel odmítl navázat telefonické spojení s tím, že žádá, aby mu byla dodána radiostanice, prostřednictvím níž by zahájil s příslušníky SNB jednání.*⁴⁶

Protože se nacházíme v době, kdy ve světě vzkvétal terorismus, nepřekvapí, že bezpečnostní začaly složky ve stejnou dobu organizovat rozsáhlá opatření, byť šlo o jistou improvizaci.⁴⁷ Vůbec totiž nevěděly, s kým „mají tu čest“, že jde o nezkušeného mladíka. Volající na tísňovou linku mnoho informací nesdělila, navíc nebylo

44 Tamtéž, vyhodnocení služebního zákroku proti nebezpečnému pachateli z 25. 10. 1985, s. 357.

45 Tamtéž, 1. svazek, protokol o výpovědi obviněného mladistvého Ondřeje Všeťecký z 24. 10. 1985, s. 100.

46 Tamtéž, 2. svazek, vyhodnocení služebního zákroku proti nebezpečnému pachateli z 25. 10. 1985, s. 357.

47 Zatímco zvláštní jednotky SNB určené pro boj proti terorismu měly pro svou práci přesné instrukce, další útvary a jednotky SNB je neměly a při zásazích proti nebezpečným pachatelům postupovaly podle zvláštních vnitřních předpisů určených pro mimořádné situace. K provádění služebních zákroků proti nebezpečným ozbrojeným pachatelům byly určeny tyto jednotky SNB: a) Útvar zvláštního určení XIV. správy SNB (ÚZU), kde převažovala praxe, že útvar nebyval nasazen vcelku, ale akci prováděla jedna nebo dvě tzv. skupiny zvláštního určení, které měly počet příslušníků srovnatelný přibližně s družstvem čtyř; b) prapor ze sestavy Pohotovostního pluku VB ČSR. K použití v bezpečnostní akci měl tento prapor tři roty příslušníků VB, potřebnou výzbroj, výstroj, dopravní a další techniku; c) rota Pohotovostního útvaru Veřejné bezpečnosti Slovenské socialistické republiky, která se skládala ze tří čet příslušníků VB a speciální výzbroje, výstroje a další techniky; d) pořádková jednotka SNB v síle čtyř, která byla dislokována u krajských správ SNB. Měla 37 příslušníků SNB a byla členěna do tří družstev po deseti osobách. K tomu více ZOUHAR, Josef. *Místo a úloha jednotek SNB určených k boji proti teroristickým a jiným ozbrojeným skupinám nebezpečných pachatelů*. Praha: Správa pro politickovychovnou, vzdělávací, kulturní a propagační činnost SNB, 1985.

možné podceňovat obsah výhrůžného dopisu, kterým si chtěl Všetečka vynutit splnění požadavků. Do služby byla povolána pořádková jednotka KS SNB Brno, zároveň však vedení MS SNB Brno přistoupilo na Všetečkovy požadavky, vyžádalo si autobus s řidičem a plnou nádrž a připravilo požadované zbraně i se zásobníky. Z lokalit MS SNB Brno byly odvolány hlídky, které se stáhly k širšímu zajištění místa činu a k odklonu dopravy, na místo byli povoláni odstřelovači KS SNB Brno, kterým byly vytipovány prostory k možnému zásahu. Informaci o situaci dostal náčelník KS SNB Brno, další vysocí příslušníci SNB a také vedoucí představitelé Jihomoravského krajského výboru KSČ v Brně a Městského výboru KSČ v Brně. V záloze byla připravena dvě vozidla zdravotnické služby s lékařem a dvěma sestrami KS SNB Brno. Na místo přepadení byl vyslán zástupce náčelníka MS SNB Brno podplukovník (pplk.) Zdeněk Eštok, který v 9.15 navázal s Všetečkou kontakt.⁴⁸ To již byl Všetečka zpět v místnosti třetího oddělení v prvním patře. Jelikož neviděl ven, a neměl tudíž přehled o situaci, rozhodl se, že s vychovatelkami zase přejde na schodiště. Eštok se Všetečkovi představil jménem i funkcí a vyzval ho, aby se vzdal, načež mu pachatel odvětil: *Ty hajzle, s tebou se nemám o čem bavit, své podmínky jsem už řekl.* Eštoka tato slova zarazila, protože s tímto přístupem nepočítal, a proto se rozhodl, aby s Všetečkou udržovali slovní kontakt nadále pouze Staník a další člen výjezdové skupiny kpt. Antonín Brabec s cílem, aby byla celá věc úspěšně ukončena a pachatel byl odzbrojen a zadržen. Slovní kontakt navázal nakonec jen Brabec, který se snažil mladistvému Všetečkovi rozmluvit jeho jednání, načež ten prohlásil, že už je

48 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, vyhodnocení služebního zákroku proti nebezpečnému pachateli z 25. 10. 1985, s. 357–358. Podle svědectví Miroslava Staníka byli na cestě z Prahy, kde měli sídlo, do Brna i muži z Útvary zvláštního určení SNB. Když se však dozvěděli, že se podařilo pachatele zpacifikovat a zatknout, vrátili se na svou základnu v Praze. Staníkova slova však nešlo ověřit, protože v celém vyšetřovacím spise se nenachází jediná zmínka o tom, že by na místo zásahu byla vyslána jednotka Útvary zvláštního určení SNB. Je tedy otázkou, kde Staník svá slova vzal. Informace o nasazení příslušníků Útvary však zazněla ze Staníkových úst v krátkém dokumentu o přepadení jeslí: MAREŠ, Jaroslav. Příběh teroristy z Brna: Se zbraní v ruce přepadl jesle. In: *Záhady Josefa Klímy* [online]. [Cit. 2022-06-20.] Dostupné z: <https://www.stream.cz/zahady/pribeh-teroristy-z-brna-se-zbrani-v-ruce-prepadl-jesle-64093832>. Útvar zvláštního určení (ÚZU) byl součástí Správy kontrarozvědky SNB pro boj proti mimořádným a zvláštním formám trestné činnosti (krycí označení XI. správa SNB), která vznikla od 1. 1. 1981. Jednalo se o zvláštní jednotku určenou k provádění specifických ozbrojených zásahů proti nebezpečným osobám, k zneškodňování jednotlivců, popřípadě skupin osob páchajících trestné činy teroru nebo jiné závažné trestné činnosti v návaznosti na mezinárodní a vnitřní terorismus. Jednotka původně vznikla jako reakce na vlnu terorismu a únosů letadel ve světě i v Československu. Do roku 1989 byla v rámci několika reorganizací administrativně zařazena pod různými součástmi SNB. K založení, vývoji, organizaci a činnosti ÚZU podrobně zejména HANÁČKOVÁ, Lucie. XIV. správa SNB. In: *Sborník Archivu bezpečnostních složek 17*. Praha: ABS, 2019, s. 220–224; STEHLÍK, Eduard a kol. *URNA. 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice – Praha: Martin Vaňourek, 2011, s. 234–283.

mu všechno jedno a je odhodlaný udělat cokoliv. Po chvíli rozmluvy se dohodli, že Brabec vyjde neozbrojený před budovu jeslí, a Všeťečka se přesunul k oknu ložnice třetího oddělení, odkud Brabce dobře viděl. Pod paží držel malé dítě a při hovoru s Brabcem mířil střídavě na hlavu dítěte a Brabce, který se ho ptal, kam chce přistavit autobus, načež Všeťečka odvětil, že dveřmi těsně před bránu jeslí. Záměrem celé akce bylo udržet Všeťečku co nejdéle u okna, odvrátit jeho pozornost od vstupních dveří a dát tak možnost příslušníkovi kriminální služby Staníkovi dostat se do místnosti a Všeťečku odzbrojit a zatknout.⁴⁹ To se také podařilo, protože když se Všeťečka otočil, viděl, že původně zavřené dveře byly otevřené a klíč byl zvenčí. Protože uslyšel nějaké hlasy, vstoupil do otevřené místnosti, kde viděl skrčeného Staníka, který se mezitím dostal do neuzamčené místnosti. Všeťečku situace velmi rozzuřila, čehož Staník využil, na Všeťečku skočil a sevřel jej i s dítětem tak, že jeho zbraň odklonil nahoru. Při následné potyčce a po odebrání dítěte z náručí zaměstnankyní jeslí došlo k náhodnému výstřelu ze Staníkovy služební zbraně, kterou si nabídl a zajistil ve chvíli Všeťečkova výbuchu nahromaděných emocí. Po výstřelu Všeťečka přestal klást odpor, upustil zbraň a Staník u něj provedl osobní prohlídku, při které zajistil za pasem se nacházející krátkou dýku s černou rukojetí. Poté byl pachatel odveden ke služebnímu vozu, dostal pouta a následně byl odvezen do budovy KS SNB Brno na ulici Leninova (dnes Kounicova).⁵⁰

Všeťečkův pokus o přepadení jeslí spojený se vzetím rukojmích, kteří měli posloužit k jeho útěku do ciziny, tak skončil naprostým fiaskem jako „zoufalý“ pokus vynutit si tímto způsobem odchod do svobodného světa. Všeťečka byl však přesvědčen, že mu jeho plány musí vyjít, jak vypověděl do výsledkového protokolu: *O tom, že by moje požadavky, jak jsem je uvedl, nebyly splněny, jsem neuvažoval, byl jsem přesvědčen, že splněny budou, protože jsem měl jako rukojmí děti a pod pohrůžkou, že se jim něco stane, jsem byl přesvědčen o tom, že moje podmínky splněny budou. Byl jsem přesvědčen, že nikdo by si nevzal na odpovědnost nesplnění mých podmínek.*⁵¹ V případě úspěšného přepadení jeslí, opuštění republiky a dalšího života v zahraničí neměl Všeťečka zcela jasno. Jen věděl, že pokud by se mu podařilo přejet státní hranici, vzdal by se rakouským úřadům. *Rakouská vláda by určitě*

49 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, vyhodnocení služebního zákroku proti nebezpečnému pachateli z 25. 10. 1985, s. 358.

50 Tamtéž, závěrečná zpráva vyšetřovatele s návrhem na konečné opatření z 4. 12. 1985, s. 346. O přepadení jeslí informoval veřejnost v krátkých článkách na svých stránkách také vybraný denní tisk. Viz např. Pod pohrůžkou násilí. *Brněnský večerník*. 25. 10. 1985, roč. XVI, č. 210, s. 1.

51 Tamtéž, 1. svazek, protokol o výpovědi obviněného mladistvého Ondřeje Všeťečky z 11. 11. 1985, s. 115. Slova o zabití jednoho dítěte, když nebudou splněny jeho podmínky, které napsal do výhrůžného dopisu, se pokoušel u výsledku bagatelizovat, když prohlásil, že to *byla jenom výhrůžka, kterou bych stejně nemohl provést, protože moje vzduchová pistole nefunguje*. Tamtéž, protokol o výpovědi obviněného mladistvého Ondřeje Všeťečky z 24. 10. 1985, s. 101.

autobus s dětmi a vychovatelkami poslala zpět do ČSSR. Uvažoval jsem tak, že v Rakousku bych byl dán do nějakého tábora pro uprchlíky a po získání politického azylu bych si sehnal nějaké zaměstnání.⁵² Počítal s tím, že by do svých osmnácti let zůstal v Rakousku a poté by se vystěhoval do Kanady nebo Austrálie, kde chtěl začít zcela nový život.⁵³

Podívejme se nyní, jak přepadení jeslí vnímali přímí účastníci, kteří se pohybovali v inkriminovanou dobu na místě činu. Zajímavé autentické svědectví plné dramatických situací totiž zanechal personál jeslí a také zasahující příslušníci SNB. Nejprve tedy dáme prostor zřejmě nejpodrobnější výpovědi, a to vedoucí sestry Olgy Hrdličkové, která se k celému přepadení vyjádřila následovně: *Krátce před osmou hodinou jsem provázela po jeslích paní Zemanovou [...], která se zajímala o zaměstnání v jeslích. Jednání s ní jsem skončila v asi 8.00 hodin, kdy jsem ji provázela z budovy a chtěla jsem zrovna za ní zavřít dveře, neboť v 8.00 hodin se jesle po skončení příjmu dětí uzavírají. Když jsem přicházela s paní Zemanovou ke vchodovým dveřím, viděla jsem před těmito dveřmi u zvonku stát mladého muže střední postavy, mladistvého vzezření [...]. Když jsem otevřela vchodové dveře, namířil na mne uvedený mladý muž zbraň [...] a vyzval mne, abych dala ruce za hlavu. Já jsem tedy dala ruce za hlavu a pomalu jsem před ním postupovala do haly jeslí. Vtom uvedený muž uviděl z kuchyně jeslí přicházet tři pomocnice, jednalo se o s. Matulíkovou, Kalábovou a Hodbořovou, na které také namířil pistoli a vyzval je, aby daly ruce za hlavu. Všechny nás potom vyzval, abychom ho zavedly do místnosti, kde je telefon. My jsme tedy šli před ním s rukama nad hlavou [...] do místnosti, tedy kanceláře vedoucí sestry. My jsme všechny vstoupily do místnosti, on zůstal stát ve dveřích, stále na nás mířil pistolí a vyzval jednu z nás, byla to paní Kalábová, aby mu podala telefonní přístroj [...]. On do telefonu kopl a prohlásil, že si vezme z jeslí děti s sebou do autobusu a překročí s nimi hranice. [...] Když uvedený muž kopl do telefonu, řekla jsem mu, aby nám neubližoval a ať se vzpomátuje. [...] On na to reagoval tím, že řekl, že když mu budou splněny podmínky, že se nám nic nestane. [...] Trval na tom, abychom ho co nejdříve zavedly k dětem. [...] Protože chtěl jít k dětem, procházely jsme přes vstupní chodbu do kuchyňky v přízemí budovy do oddělení č. 1. Když jsme procházely chodbou, přikázal nám, abychom zamkly vstupní dveře, a klíč si nechal hodit a dal si jej do kapsy. Když jsme procházely kuchyňkou, já jsem se záměrně zdržela a začala jsem na něho mluvit. Mezitím se podařilo paní Škodové proklouznout do místností 1. oddělení s tím, že zavolá na Bezpečnost. Muž si snad ani nevšiml, že paní Škodová odběhla. Vstoupily jsme tedy do 1. oddělení, kde jsou nejmenší děti, kde se muž zajímal o další východy z jeslí. Zde je třeba podotknout, že místnosti 1. oddělení jsou spojeny s kočárkárnou, odkud je východ z budovy jeslí rovněž. Proto nám nařídil, abychom uzamkly*

52 Tamtéž, s. 102.

53 Tamtéž, protokol o výpovědi obviněného mladistvého Ondřeje Všečky z 11. 11. 1985, s. 115.

vchodové dveře do kočárkárny a klíč jsme mu musely zase hodit. Tento klíč byl potom nalezen ve výlevce v umývárně 1. oddělení. Potom nám přikázal, abychom jej zavedly do druhého oddělení, na což jsme namítaly, že nenecháme děti na 1. oddělení samotné. Dovolil nám tedy, abychom vzaly děti do náručí a nesly je s sebou. Mezitím se Romaně Škodové podařilo nadjezdem, což je část budovy, kterou se přistupuje do kočárkárny, projít na 2. oddělení, informovat sestry zde o situaci a dveře 2. oddělení uzamknout. [...] Z 1. oddělení jsme nesly v náručí 4 děti a šly jsme schodištěm vstupní haly na třetí oddělení. [...] Šly jsme tedy po schodech na 3. oddělení a on šel s namířenou pistolí za námi. Po příchodu do prvního patra budovy do 3. oddělení jsme šly přes hernu a muž nám přikázal, abychom i s dětmi šly do ložnice, a vyzval nás, abychom si stouply ke zdi, ale pak na tom netrval. [...] Muž chodil kolem oken, díval se na možné přístupy do místnosti, zavřel balkonové dveře. Potom nám nařídil, abychom přinesly tužku a papír. [...] Na lavičce, která je v ložnici u stěny oddělující hernu a ložnici, potom napsal vzkaz, jehož obsah nám neřekl, a vyzval s. Matulíkovou, aby tento vzkaz šla zatelefonovat příslušníkům Bezpečnosti. S. Matulíková tedy odešla. Krátce jsem se snažila na něj působit, aby dobře zvážil své jednání, a on mi odvětil, že když budou jeho podmínky splněny, že nám neublíží, ale od svého úmyslu že odstoupit nemůže, protože by nastoupil trest. Potom nás vyzval, abychom všechny i s dětmi šly na schodiště do vstupní haly, kde měl přehled o obou stranách jeslí [...]. Kolem 8.30 hodin klepal na dveře vedoucí do 2. oddělení příslušník SNB, který chtěl znát podmínky pachatele. V té době měl pachatel jedno dítě v náručí a požadoval přistavení autobusu před bránu jeslí s tím, že autobus bude mít plnou nádrž a na cestě před bránou jeslí budou položeny 4 samopaly s „včelkami“. Tyto požadavky chtěl splnit do 10 minut. Chtěl, aby příslušníci SNB jednali rychle. Příslušník SNB mu oponoval, že nelze v tak krátké době jeho požadavky splnit, a dohodli se, že požadavky pachatele budou splněny do 9.00 hodin. Pachatel dále příslušníka SNB vyzval, aby opustil prostor za dveřmi a šel na místo, kde by ho pachatel viděl. Po tomto uplynula určitá doba, kterou nemohu přesně odhadnout, ale bylo to asi 5 minut, a pachatel byl osloven dalším příslušníkem, který byl za dveřmi 2. oddělení. Příslušník se snažil na pachatele působit, ptal se jej, co dál zamýšlí, jakou má zbraň, jestli umí řídit autobus. Pachatel na to odpověděl, že chce neozbrojeného řidiče, byl velice vulgární, naléhal, aby příslušníci Bezpečnosti se splněním jeho požadavků spěchali. Na dotaz příslušníka, co zamýšlí provést s dětmi, odpověděl, že děti i nás vezme s sebou. Když poprvé i podruhé hovořil pachatel přes dveře s příslušníkem SNB, držel v jedné ruce zbraň a v druhé ruce držel dítě. [...] Když se blížila 9. hodina, museli jsme na vyzvání pachatele jít i s dětmi na schodiště, znovu si vzal jedno dítě do náručí, a protože byly děti neklidné a rušily hovor pachatele s příslušníky SNB, vyzval nás pachatel, abychom s ním přešly do šatny 3. oddělení. [...] K hovoru pachatele s příslušníky prostřednictvím otevřeného okna již nedošlo, neboť pachatel byl krátce po příchodu do šatny 3. oddělení zneškodněn příslušníkem SNB, který vnikl do šatny přes chodbu 2. oddělení. Příslušník na pachatele skočil, pachatel přitom držel stále

*dítě v náručí, došlo k výstřelu, já jsme vzala dítě pachateli z rukou, pachatele již držel příslušník a já jsem rychle i s ostatními opustila šatnu 3. oddělení.*⁵⁴

Patrně největší zásluhu na úspěšném zásahu proti ozbrojenému pachateli měl ppor. Miroslav Staník,⁵⁵ který o situaci na místě hovořil před vyšetřovatelem Veselým. *Dne 24. 10. 1985 jsem měl stálou službu ve výjezdové skupině při zajišťování chodu OO VB Brno-Výstaviště. Kolem 8.00 hod. mi dozorčí oddělení volal, abych ho šel zastoupit, že potřebuje někam odejet. Seděl jsem proto na místě dozorčího důstojníka a přebíral telefonní hovory. V 8.25 hod. mi dozorčí důstojník MS VB Brno sdělil telefonicky, že telefonovala vychovatelka mateřské školy v Brně-Bohunicích, Kalininova 9, že do objektu jeslí vniknul nějaký ozbrojený muž, který má nějaké vážné úmysly, a vyzval mne, abychom odejeli na místo činu. Vzal jsem si s sebou služební pistoli a dva uniformované příslušníky oddělení a asi za 20 minut jsme byli na místě. Po příjezdu na místo jsem uviděl před vchodem do školky hlouček osob, které na nás mávaly. Šlo o personál školky a asi i jeslí, byly to samé ženy a byly velmi rozrušené [...]. Nesouvisle mi sdělily, že ozbrojený pachatel je v objektu jeslí v prvním patře a že se tam uzamknul s nějakou skupinou dětí a vychovatelek jeslí. [...] Při sdělování, že pachatel je v objektu jeslí, mi z hloučku jedna asi vychovatelka podala lístek papíru čtverečkovaného, na kterém bylo obyčejnou tužkou napsáno: „Chcu prázdný autobus s plnou nádrží, 4 škorpio-ny a padesát zásobníků, nepokoušejte se o nic nebo jedno děcko vodělám.“ Po obdržení podmínek volal Staník dozorčímu důstojníkovi na MS VB Brno, aby mu sdělil Vše- tečkovy požadavky a žádal o vyslání posil. Dostal jsem od dozorčího příkaz, abych se pokusil navázat slovní kontakt s pachatelem a udržoval v klidu celou věc, než přijede posila. Požádal jsem tedy jednu z vychovatelek, pravděpodobně tu, která mi předala*

54 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Olgy Hrdličkové z 24. 10. 1985, s. 143–146. Také ostatní přítomné zaměstnankyně jeslí hovořily v podobném duchu, jejich výpovědi se odlišovaly jen v detailech. Např. sestra Miroslava Pohorelcová vypověděla, že Všeťečka mířil zbrani na spánek dítěte Michala Studeného, které držel v náručí. Tamtéž, protokol o výslechu svědka Miroslavy Pohorelcové z 24. 10. 1985, s. 158. Anna Hodboďová, která v jeslích pracovala jako prادلena, do protokolu uvedla, že v momentě, kdy došlo k pacifikaci pachatele, byla to pomocnice Věra Kalábová, která mu vytrhla dítě z náručí, *já jsem pachatele držela za vlasy a příslušník SNB pachatele zneškodnil.* Tamtéž, protokol o výslechu svědka Anny Hodboďové z 24. 10. 1985, s. 168.

55 Miroslav Staník (roč. 1950) se narodil v obci Břidličná, okres Bruntál. Pocházel z dělnické rodiny. Do SNB nastoupil v květnu 1975 v hodnosti rotného. Zpočátku byl nasazen jako výkoný příslušník Obvodního oddělení Veřejné bezpečnosti Rýmařov. Brzy však přešel na Okresní správu SNB do Bruntálu, kde pracoval na místě referenta oddělení obecné kriminality. Na podzim 1981 se jako nadstrážmistr stal vrchním inspektorem oddělení obecné kriminality Obvodního oddělení VB Brno 1 na úseku operativní práce. I když se dle nadřízených jednalo o svědomitého zaměstnance, měl problémy s alkoholem, což mu způsobilo nemalé problémy, jež byly řešeny kázeňskými tresty. V době přepadení jeslí, kdy již dosáhl hodnosti podporučíka, pracoval na úseku trestné činnosti mládeže, zabýval se rovněž problematikou toxikomanie mladistvých. V obou sledovaných pracovních náplních dosahoval dle nadřízených dobrých pracovních výsledků. ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra – personální spis Staník Miroslav.

požadavky pachatele, kde se tento nachází, abych s ním mohl navázat kontakt. Šli jsme ze školky na pravou stranu do objektu jeslí [...], když jsem uviděl za oknem v prvním patře siluetu muže, který v náručí držel nějaké dítě [...]. Došli jsme s vychovatelkou až ke dveřím kuchyňky v jeslích, které byly zamčené. [...] Já jsem přes dveře zavolal, aby přišel blíže ke dveřím, abychom si rozuměli a dohodli se na podmínkách, které uvedl. [...] Zeptal jsem se ho, zda mohu otevřít dveře do kuchyňky, abychom na sebe viděli. Toto pachatel odmítl a nařídil mi, abych vytáhl klíček z dveří do kuchyňky [...]. Když jsem toto udělal, pachatel si ověřil stiskem kliky, zda jsou dveře skutečně zamčené. Ptal jsem se pachatele znovu na jeho požadavky a tento mi řekl [...], aby toto bylo splněno do 10 minut a také aby tam již nepřijížděla žádná auta Bezpečnosti, žádné posily, jinak že se pomstí na dětech. [...] Řekl jsem mu, že není možné splnit jeho požadavky do 10 minut, a on souhlasil s tím, že tyto požadavky budou splněny do 9.00 hod., ale prohlásil, že víc nebude čekat ani minutu. Řekl jsem pachateli, že jdu jeho požadavky telefonicky předat, aby tam byl klid a nic se nestalo, že budu hned zpátky. [...] Vrátil jsem se nato před dveře do kuchyňky. Staník se snažil s Všetečkou navázat opětovný slovní kontakt, ten však jakýkoliv rozhovor příkře odmítl. Také negativně reagoval na možnost telefonicky hovořit se zástupcem náčelníka MS SNB Brno pplk. Ešto- kem, který dorazil na místo. Za chvíli již stál Eštok společně s kpt. Brabcem vedle Staníka. Jelikož na slova Eštoka reagoval Všetečka podrážděně, převzal iniciativu Brabec, který začal s Všetečkou mluvit. V rozhovoru se dohodli, že Brabec půjde ven před objekt jeslí a s Všetečkou se budou bavit z druhé místnosti přes okno. Těto skutečnosti využil Staník, protože místnost za kuchyňkou byla najednou prázdná: [N]a pokyn náčelníka MS VB jsem potichu zasunul klíč do dveří kuchyňky, odemknul, dveře jsem nechal přivřené [...] a dostal jsem se přes kuchyňku do prázdné místnosti, která sousedila s místností, ve které byl pachatel [...]. Ve dveřích mezi těmito dvěma místnostmi stál hlouček dětí a vychovatelek. Já jsem se schoval za skříňku, abych zjistil, jaká je situace, a pak jsem se příkrčil a schován za hloučkem dětí jsem si prohlédl pachatele, abych zjistil, jakou má zbraň a jaká je situace. [...] Pachatel neustále ohrožoval dítě, které držel v podpaží, tím, že mu mířil na hlavičku zbraní, viděl jsem, že situace je velmi vážná, a rozhodl jsem se proto, že proti pachateli zakročím. Svou služební zbraň jsem měl nabitou, nataženou, ale zajištěnou. Tuto jsem si vzal do pravé ruky a přiblížil jsem se opět za hlouček dětí a vychovatelek mezi dveřmi a za těmito jsem se příkrčil a čekal na vhodnou příležitost pro zásah proti pachateli. Když v jednu chvíli pachatel poodstoupil od okna, vrhl jsem se po něm a sevřel ho i s dítětem ve svých pažích, čímž jsem docílil toho, že jsem pachatelovu pravou ruku, ve které měl zbraň, kterou mířil na hlavičku dítěte, vyklonil nahoru, tím jsem mu znemožnil případný výstřel na dítě, za mnou hned přiběhla k pachateli ředitelka školy a já jsem jí řekl, aby mu dítě vzala z náručí. Tato mu dítě vytrhla a já jsem ji požádal, aby odvedla děti a personál pryč. Sevřel jsem pak pevněji pachatele a vyzval ho, aby pustil zbraň, pachatel zbraň pustil na zem, a jak jsem ho držel, pachatel stále kladl odpor a v této době, když jsem se ho snažil držet pevně nějakým způsobem, došlo k odjištění mé služební zbraně

a výstřelu, který mířil do rohu místnosti za skříň [...]. Po výstřelu pachatel pak klást odpor přestal a já jsem ho vzal na chodbičku, kde jsem udělal jeho osobní prohlídku, zda u sebe nemá nějakou další zbraň. Pachatel prohlašoval, že již žádnou zbraň nemá, ale při prohlídce jsem u něho našel za pasem krátkou dýku s ostrou čepelí a černou rukojetí, kterou jsem mu odebral. Jinou zbraň jsem u něho již nenašel a s použitím hmatu jsem ho z objektu vyvedl a předal pak dalším příslušníkům SNB.⁵⁶

Důležitou úlohu v celém případě měl také kpt. Antonín Brabec,⁵⁷ který s Všeteczkou udržoval slovní kontakt. O své úloze vypověděl do výsledkové protokolu následující: *Když pachatel odmítl se bavit se s. Eštokem, začal jsem se s pachatelem bavit já. Znovu jsem se mu snažil vysvětlit, aby od svého jednání upustil, aby si celou věc rozmyslel, že tam jsou děti, že když něco udělá, že ho žádný stát nevezme, a že pokud má nějaké problémy, že se to dá vyřešit jinak než na úkor někoho jiného. [...] Pachatel v této době již nijak moc nemluvil. [...] Protože hovor s pachatelem vážnul a jeho bylo špatně slyšet, nabídl jsem mu, že jestli chce, že půjdu za ním, třeba vysvěčeno do trenýrek, aby si mohl ověřit, že nebudu ozbrojen. Toto však pachatele rozčílilo, křičel, že dovnitř v žádném případě nikoho nepustí, že jak se o to pokusíme, že něco udělá. Pachatel řekl, že je mu všechno jedno a že to, co udělá nebo neudělá dětem, které tam má, záleží jenom na nás. Protože jsem chtěl za každou cenu s ním udržet slovní kontakt, navrhl jsem pachateli, že půjdu někam k oknu, že je mu špatně rozumět, a jestli chce, že půjdu opět svlečený. Pachatel mi neodpovídal, a tak jsem vyšel na dvorek jeslí [...]. Takto neozbrojen jsem na pachatele, kterého jsem zahlédl u okna v prvním patře, zavola, že nemám žádnou zbraň. Pachatel na mne neustále vykřikoval, že nechce žádný podraz. Po chvíli jsem zaslechl z místnosti, kde pachatel stál, nějaký hluk a pachatel odskočil od okna a zaslechl jsem, jak křičí „zamkněte ty dveře“ [...]. Po chvíli se pachatel vrátil opět k oknu, pod paží držel dítě, na které mířil pistolí, a řval na mne, abych*

56 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, protokol o výsledku svědka Miroslava Staníka z 31. 10. 1985, s. 228–232.

57 Antonín Brabec (roč. 1952) se narodil v Praze, kde také nejprve navštěvoval základní školu, kterou dokončil po přestěhování do Brna, kde se poté vyučil automechanikem. Již v prosinci 1970 si požádal o vstup do Pohotovostního útvaru SNB a v únoru 1971 se stal v hodnosti rotového příslušníkem KS SNB Brno a jejího Pohotovostního útvaru, kde strávil 18 měsíců. Poté byl zařazen na Obvodní oddělení VB Brno 4, odkud přešel na podzim 1975 ve funkci referenta operativy na Obvodní oddělení Brno 3. Již v roce 1977 se stal referentem kriminální služby MS SNB Brno. V té době byl hodnocen jako výborný pracovník, který se zabýval trestnou činností mládeže. V roce 1980 již v hodnosti poručíka nastoupil do funkce náčelníka 4. oddělení odboru obecné kriminality MS SNB Brno. V dubnu následujícího roku se stal zástupcem náčelníka odboru a dnem 1. 10. 1985 byl povýšen do hodnosti kapitána. V této hodnosti jsme jej zastihli v době přepadení jeslí. Brabec byl členem KSČ, po odborné stránce byl vždy hodnocen kladně jako aktivní příslušník SNB s vysokou pracovní morálkou. Brabec rovněž dálkově studoval Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně, kterou v akademickém roce 1986/1987 zdárně dokončil. ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra – personální spis Brabec Antonín.

takové podrazy na něho nezkoušel, nebo že na to doplatíme. Byl již velmi rozrušen, hlas mu přeskakoval. Znovu jsem začal na něho mluvit a snažil se uklidnit ho, znovu jsem se ho snažil přesvědčit, aby od svého jednání upustil. Najednou se pachatel od okna ztratil, vtom jsem slyšel také hluk jako dupot nohou a výstřel a křik dětí.⁵⁸

K zásahu proti Všetečkovi se vyjádřil rovněž tehdejší zástupce náčelníka MS SNB Brno pplk. Zdeněk Eštok,⁵⁹ který jako velitel výjezdové skupiny přijel k budově jeslí společně s kpt. Antonínem Brabcem a psychologkou Věrou Rusínovou. Ta se zásahu zúčastnila proto, aby – podle Eštokových slov – z hlediska své profese mohla na Všetečku působit při vyjednávání o stanovených podmínkách.⁶⁰ *Po příjezdu jsem spolu s Antonínem Brabcem šel do budovy jeslí, kde jsem byl s celou situací obeznámen příslušníkem SNB z OO-VB Výstaviště Miroslavem Staníkem. [...] Snažil jsem se navázat slovní kontakt s pachatelem a za tímto účelem jsem se mu představil, řekl jsem mu toto: „Tady bezpečnost, mluví s vámi zástupce náčelníka Městské správy VB v Brně pplk. JUDr. Zdeněk Eštok. Vyzývám vás jménem zákona, abyste upustil od svého jednání a vyšel z místnosti ven.“ Všetečka mu na uvedená slova, jak je uvedeno v textu výše, vulgárně odpověděl. Eštoka to očividně zaskočilo, přesto ještě pachateli navrhl,*

58 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, protokol o výslechu svědka Antonína BRABCE z 31. 10. 1985, s. 233–237.

59 Zdeněk Eštok (roč. 1937) se narodil v Brně-Bystrci. Do služeb SNB se přihlásil v roce 1958 a již v lednu následujícího roku v hodnosti staršího seržanta skládal slavnostní přísahu příslušníka SNB, kde byl služebně zařazen u roty hlídkové služby VB Brno. Rychle postupoval v hodnostech i funkcích, již v roce 1969 byl v hodnosti nadporučíka přemístěn k I. odboru MS VB Brno na pozici staršího referenta operativní činnosti. Od 1. 3. 1975 zastával funkci náčelníka I. oddělení odboru obecné kriminality hlavního velitelství VB Praha. Za rychlé povyšování do funkcí a hodností vděčil svému politickému profilu, kdy prý pevně hájil normalizační linii KSČ, také po odborné stránce byl hodnocen jako výtečný pracovník. Kvůli zrušení hlavního velitelství se však již po roce vrátil z pražského působiště do Brna, kde se stal od července 1976 zástupcem náčelníka Okresního oddělení VB Brno-venkov, a to v hodnosti majora. V této nové funkci však nepobyl dlouho, kvůli dlouhodobému působení na odboru obecné kriminality se chtěl vrátit do Brna, což se mu vyplnilo v prosinci 1978, kdy se stal zástupcem náčelníka odboru obecné kriminality MS SNB Brno. V roce 1981 byl dosazen na místo náčelníka odboru VB MS SNB Brno s odůvodněním, že se jedná o odpovědného pracovníka, který vždy plnil stanovené úkoly a má potřebné zkušenosti z řídicí práce. Eštok se tímto pracovním zařazením zároveň stal zástupcem náčelníka MS SNB Brno pro kriminální službu, a to nejprve v hodnosti majora a od července 1982 v hodnosti podplukovníka. V této funkci velel zásahu v jeslích, kdy za podíl na úspěšném zakončení zákroku proti Ondřeji Všetečkovi obdržel finanční odměnu 3 000 Kčs. Zdeněk Eštok rovněž dálkově vystudoval obor právo na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně, který úspěšně zakončil státní závěrečnou zkouškou v červnu 1976, aby v listopadu 1980 obdržel po složení rigorózní zkoušky titul JUDr. ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra – personální spis Eštok Zdeněk.

60 Podle vyjádření kpt. Brabce však Rusínová s pachatelem neměla vůbec možnost hovořit, protože *viděla, že s ženskou by se asi vůbec nebavil*. ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, protokol o výslechu svědka Antonína BRABCE z 31. 10. 1985, s. 235.

zda by nebylo lépe, kdybych otevřel dveře, protože klíč byl na naší straně v zámku, že bychom na sebe viděli a mohli jednat o podmínkách, které určil. Nato mi pachatel odpověděl: „Na to se ti můžu vysrat, udělej co požaduji.“⁶¹ Na základě jeho neochoty se mnou jednat dal jsem pokyn Antonínu Brabcovi, aby ve vyjednávání pokračoval sám s tím, aby se snažil pachatele vylákat od dveří k venkovnímu oknu. Dále jsem dal pokyn Miroslavu Staníkovi, aby zůstal u dveří a ve vhodném okamžiku na můj pokyn se pak snažil nepozorovaně vniknout do místnosti, kde se nachází pachatel. Po tomto jsem s Antonínem Brabcem vyšel před jesle. [...] Antonín Brabec pak skutečně pachatele vylákal k oknu, kde s ním vyjednával. Když jsem zjistil, že pachatel je u okna, dal jsem pokyn Miroslavu Staníkovi k vniknutí do místnosti. Tento toto učinil. V daném okamžiku jsem zjistil, že pachatel od okna odešel, po chvíli se vrátil a sdělil, že ještě jednu takovou hloupost a že to do děcka napálí. Současně požádal, abych z prostoru, kde jsem stál, odešel z důvodů, že na něho dělám skrčku nebo boudu. [...] Při tomto jsem viděl, že pachatel stojí u okna, v náručí drží dítě a na toto míří zbraní. [...] Když jsem chtěl splnit pokyn pachatele, všiml jsem si, že u okna za záclonou v místnosti vznikl nějaký pohyb, po kterém vzápětí byla slyšet střelná rána. Na základě tohoto jsem okamžitě vnikl do jeslí a tam jsem zjistil, že příslušníci SNB Miroslav Staník a Jindřich Šrámek vyvádějí pachatele z jeslí ven. [...] K celkovému jednání pachatele mohu říci jen to, že osobně jsem s ním jednal zpoza zavřených dveří, a proto k jeho chování mohu říci jen to, že jednal arogantně, drze s určitým pocitem jistoty a převahy nad námi, a dle mého názoru byl schopen své výhrůžky splnit.⁶²

Aby byl obraz přepadení jeslí úplný, je nutné se ptát po motivech a důvodech, které k tomuto činu mladistvého Ondřeje Všeťečku vedly. Jako hlavní důvod, který jej přiměl provést uvedený trestný čin, byla skutečnost, že vážně uvažoval o ilegálním odchodu do ciziny a způsobu provedení, jak o tom několikrát hovořil se svými spolužáky z odborného učiliště. Domníval se totiž, že by se mu tam prý vedlo lépe a že by tam mohl začít nový život. Jak například do protokolu uvedl Roman Šudák, když byli koncem září a začátkem října 1985 na praxi v České Třebové, kde bydleli na jedné z místních ubytoven, večer si na pokoji, který obývali Šudák, Všeťečka a dalších pět učňů, naladili na radiomagnetofonu rozhlasovou stanici Svobodná Evropa a poslouchali právě vysílané relace. *Při tomto Všeťečka prohlásil, že by chtěl uprchnout na Západ. My jsme na to nic neříkali, a proto Všeťečka pokračoval dále v tom smyslu, že by svůj úmysl uskutečnil tak, že by vzal nějaké děti jako rukojmí a poté by za pomoci automobilu přešel hranici z ČSSR do Rakouska. Nevím přesně, zda hovořil konkrétně o Rakousku, nebo NSR. Po této jeho poznámce jsme ještě chvíli o této věci diskutovali a každý si k tomu řekl svůj názor.⁶³*

61 Eštok nebyl očividně zvyklý, aby mu někdo jen tak tykal, zvláště ne mladiství pachatelé, na což si postěžoval i ve svém výslechovém protokolu. Tamtéž, protokol o výslechu svědka JUDr. Zdeňka Eštoka z 27. 11. 1985, s. 257–258.

62 Tamtéž, s. 256.

63 Tamtéž, 1. svazek, protokol o výslechu svědka Romana Šudáka z 24. 10. 1985, s. 182.

Pokud se tedy předchozí věty snažily objasnit možné motivy přepadení, zbývá doplnit bezprostřední impuls, který vedl Všetečku k rozhodnutí provést uvedený čin. Podle jeho vlastních slov bylo pomyslnou poslední kapkou údajné omezování ze strany rodičů, kteří ho neustále kontrolovali. Celá věc pak vyvrcholila 23. října, kdy přišel domů. *Po příchodu jsem šel do svého pokojíku a tam jsem na psacím stroji začal psát omluvenku do Středního odborného učiliště, kterou jsem se chtěl pokusit některému svému spolužákovi prodat. [...] Začal jsem tuto omluvenku psát [...], když vtom přišla do pokojíku moje matka. Ptala se mě, co píše, a já jí řekl, že omluvenku. Ona mi ze stroje začatou omluvenku vzala a zahodila a začali jsme se o ni hádat. Matka mi začala vyčítat, proč to píše, protože jsem jí řekl, že to mám pro kamaráda, říkala, že se zase dostanu do nějakého průšvihů, a když jsem jí oponoval, dala mi facku. Po 18.00 hod., až přišel domů můj otec, matka mu vše řekla a tento mi opět domlouval, pohádali jsme se, protože si myslím, že matka neměla do mého pokojíku vůbec chodit, a myslím si, že to byla moje věc. Otec mi nakonec dal také dvě facky a řekl, že v pondělí se zeptají na možnost dát mě do dětského domova.*

Po celém tomto výstupu a hrozbě rodičů o tom, že mě dají do dětského domova jsem se rozhodl, že uteču do zahraničí, konkrétně do Rakouska. Byl jsem rozhodnutý druhý den, tj. 24. 10. 1985, vniknout do nějaké školky či jeslí v Brně-Bohunicích a tam při použití své vzduchovky si vynutit násilím přistavení autobusu, předání dalších zbraní a využití dětí a personálu jako rukojmích k překročení čs. státní hranice do Rakouska. [...] Pokud jde o způsob provedení celé akce, toto jsem vymyslel sám, v dřívější době jsem o tom neuvažoval. Po hádce s rodiči jsem již zůstal doma, o svém rozhodnutí jsem s nikým nehovořil. Šel jsem poměrně brzy spát, kolik bylo hodin, nevím.⁶⁴

Ihned po zatčení byl s Ondřejem Všetečkou sepsán protokol o zadržení podezřelé osoby, kde bylo uvedeno, že zatčený byl zadržen v 9.30 hod. 24. října na základě předchozího souhlasu krajského prokurátora JUDr. Pavla Indry. Jelikož panovala obava, že zadržený při pobytu na svobodě uprchne nebo se bude skrývat, aby se vyhnul tr. stíhání, že bude působit na svědky či jinak mařit objasňování skutečností důležitých pro tr. řízení anebo že dokoná trestný čin, který připravoval, bylo rozhodnuto, aby byl podezřelý dopraven do vazby věznice v Brně-Bohunicích, kde si ho velitel směny převzal v 18.18 hod.⁶⁵ Návrh na vzetí do vazby sepsal vyšetřovatel Veselý a 25. října schválil krajský prokurátor, který zároveň nařídil převzít obviněného do vazby.⁶⁶ O usnesení vzetí do vazby byl též den osobně vyrozuměn Všetečka po svém předvedení z cely, a to za přítomnosti vyšetřovatele Veselého, krajského

64 Tamtéž, protokol o výsledku obviněného mladistvého Ondřeje Všetečky z 11. 11. 1985, s. 112–113.

65 Tamtéž, protokol o zadržení podezřelé osoby z 24. 10. 1985, s. 10. Protože se podle příslušníků KS SNB Brno jednalo o nebezpečného pachatele, měl být umístěn v cele se zvýšenou ostrahou.

66 Tamtéž, návrh na vzetí do vazby z 24. 10. 1985, s. 15; usnesení krajského prokurátora o vzetí do vazby z 25. 10. 1985, s. 18; příkaz k přijetí do vazby z 25. 10. 1985, s. 19. Vazba Ondřeji Vše-
tečkovi začala běžet od jeho zadržení, tedy od 24. 10. 1985, 9.30 hod.

prokurátora Indry, pracovnice odboru sociálně-právní ochrany dětí Národního výboru města Brna Dany Skripové a zapisovatelky, která o celém jednání provedla písemný záznam.⁶⁷

Protože se na zásahu proti Ondřeji Všečekovi podíleli příslušníci MS SNB Brno, vyžádal si vyšetřovatel Veselý vyhodnocení služebního zákroku proti Ondřeji Všečekovi, které vypracoval tehdejší zástupce náčelníka městské správy mjr. JUDr. Jiří Antoš. Ten ve svém elaborátu kromě známých skutečností o přijatých opatřeních po bezpečnostní stránce, o situaci na místě činu a o způsobu vlastního odzbrojení pachatele a jeho zatčení především neopomněl v duchu tehdejší doby zejména vydvihnout profesionalitu zasahujících kriminalistů, když na samotném provedení zákroku neshledal, jak jinak, žádné pochybení. *Rozhodným zákrokem příslušníků MS SNB Brno, především však ráznou a organizačně plně zvládnutou akcí, byl nebezpečný pachatel zadržen a zákrok lze hodnotit jako příkladný a především poučný, vedený v souladu se zákonem, kdy pracovníci městské správy prokázali osobní statečnost a oddanost zásadám bezpečnostní politiky strany.*⁶⁸

Ihned po ukončení policejního zásahu a převezení Všečky do vazby přijela do budovy jeslí skupina pěti pracovníků Odboru kriminalistické techniky a expertíz Krajské správy SNB Brno, aby ohledali místo činu a zajistili stopy a předměty zanechané na místě pachatelem. O svém zjištění zhotovili podrobný popis, fotodokumentaci a videozáznam, které se staly součástí vyšetřovacího spisu a ze kterého si lze udělat velmi dobrou představu o místě, kde k ozbrojenému přepadení a pokusu o únos došlo. Kriminalisté si přitom všímali veškerých detailů včetně rozmístění místností v jednotlivých patrech budovy a jejich vybavení nábytkem a dalším zařízením s určením přesné polohy tohoto inventáře.

Na místě zjistili, že budova jeslí sousedila s těsně přiléhající budovou mateřské školy a oba objekty od sebe byly odděleny drátěným plotem, oplocení bylo rovněž kolem obou budov. Do areálu jeslí se z ulice vcházelo dvoukřídlou brankou, k hlavnímu vchodu vedl dlážděný chodník. Hlavní vchod tvořily skleněné dveře zasazené v kovovém rámu, které se otevíraly zatlačením do držadla. Dveře se zamykaly z vnitřní strany s tím, že klíče zůstávaly v zámku. Dveřmi se vcházelo do zádveří, kde se nacházel pouze botník. Naproti hlavnímu vchodu byla postavena prosklená stěna vedoucí od země až ke stropu, jejímiž nezamčenými dveřmi se dalo dostat do vstupní haly jeslí. Kancelář ředitelky se nacházela ve stěně vpravo od prosklené

67 Tamtéž, protokol sepsaný se zadrženým Ondřejem Všečkou z 25. 10. 1985, s. 16–17.

68 Tamtéž, vyhodnocení služebního zákroku proti nebezpečnému pachateli z 25. 10. 1985, s. 357–358. V souvislosti se zásahem je třeba připomenout, že oba zasahující příslušníci MS SNB Brno, tj. kpt. Antonín Brabec a ppor. Miroslav Staník, převzali v pátek 20. 12. 1985 z rukou tehdejšího ministra vnitra České socialistické republiky Josefa Junga vysoké státní vyznamenání Za statečnost. Viz Za statečnost. *Brněnský večerník*. 21. 12. 1985, roč. XVI, č. 251, s. 1. Aktu předání byl přítomen předseda KNV v Brně František Chabičovský, náčelník KS SNB Brno plk. Stanislav Nezval a náčelník MS SNB Brno pplk. Jiří Rushwurm.

stěny, stejně jako sociální zařízení. Mezi dveřmi byl postaven malý konferenční stolek, u jehož jedné nohy našli kriminalisté novou montérskou brašnu béžové barvy, kterou zajistili a označili jako stopu č. 1. V brašně měl Všetečka schováno pracovní oblečení, rukavice a jeden pár tenisek. Vedle brašny ležel pár zimních bot (stopa č. 2) a černý kufřík, ve kterém se nacházelo zimní oblečení (stopa č. 3).⁶⁹ Chodba byla rovněž ukončena skleněnou stěnou, jejímiž dveřmi se vcházelo do zahrady jeslí. U levé stěny chodby stálo železné schodiště, které spojovalo zvýšené přízemí s prvním poschodím budovy.

Místnost ředitelny zabírala zčásti knihovna, vedle které stál konferenční stolek se dvěma křesly. Stěnu naproti vchodu vyplňovalo dvoukřídlé okno, pod nímž se uprostřed nacházel pracovní stůl. Na jeho boční straně směrem ke dveřím našli kriminalisté otěr podešve boty, kterou označili jako stopu č. 5. Vedle stolu ležel na zemi rozbitý telefonní přístroj s přetrženou šňůrou (stopa č. 4).⁷⁰

Ze zádveří se vlevo vstupovalo do prvního oddělení jeslí, kde se nacházela kuchyně s plným vybavením k přípravě jídel a nápojů a nákladním výtahem určeným k vyvezení stravy do prvního poschodí. Vedle přípravný jídel byl umístěn sklad a sociální zařízení, kde Všetečka odhodil do výlevky svazek klíčů (stopa č. 6), spojené s umývárnu, ze které se dalo dostat do šatny a na záchod vychovatelek, a ložnice dětí se sedmnácti postelemi uprostřed místnosti, pracovním stolem se židli a skříňkou na prádlo. Z ložnice mohly děti projít dveřmi do prostorné herny s nezbytným nábytkem a dalším vybavením včetně hraček, která zabírala více než polovinu plochy celého prvního oddělení.⁷¹

Po schodech ze vstupní chodby se dalo dostat do prvního patra jeslí, kde se vpravo od schodiště vcházelo do druhého oddělení.⁷² Pravá strana pak byla určena pro třetí oddělení, které se skládalo ze šatny, kde vlevo ode dveří ve výšce 140 cm zajistili kriminalisté nástřel ve zdi a označili ho jako stopu č. 10. Ze šatny se přes malou předsíňku vcházelo do umývárny, kde byla hned za dveřmi v pravém rohu místnosti nalezena vystřelená nábojnice ráže 7,65 mm (stopa č. 9).⁷³

Z umývárny vedly dvoje dveře, jedny sloužily jako vchod do herny s nábytkem a hračkami, druhými se vcházelo do ložnice dětí, ze které vedly dveře na terasu. Největší překvapení však na kriminalisty čekalo při vstupu do šatny vychovatelek, kde stála skříň a na stěně připevněná regálová polička a kam vedly rovněž dveře z umývárny. Byla to právě tato polička, kam Všetečka odložil nenabitou vzduchovou zbraň zn. Slavia, dýku s černou rukojetí, šest krabiček cigaret zn. Start, jednu velkou

69 ABS, f. Sběrka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, dokumentace k vyšetřovacímu spisu, protokol o hledání místa činu z 24. 10. 1985, s. 320–321.

70 Tamtéž, s. 321.

71 Tamtéž, s. 322.

72 Tamtéž, s. 323. Ohledání druhého oddělení věnovali kriminalisté jen malou pozornost, protože se zde pachatel nepohyboval.

73 Tamtéž, s. 323.

krabičku zápalek a peněženku s částkou 59,65 Kčs (vše označeno jako stopa č. 7). Na gumové podlaze (linoleu) pak byla zajištěna trasologická stopa – otisk pachatelovy boty (stopa č. 8).⁷⁴

Vyšetřování

Protože se v případě přepadení jeslí jednalo o pokus o únos s cílem dostat se za pomoci rukojmích do Rakouska, ozbrojený pachatel měl tedy v úmyslu nelegálně překročit státní hranici a odejít do kapitalistické ciziny, převzal si jeho vyšetřování od počátku Odbor vyšetřování Státní bezpečnosti Krajské správy SNB Brno, konkrétně byla kauza přidělena kpt. JUDr. Karlu Veselému, který měl s vyšetřováním podobných případů mladistvých v rámci „boje“ proti tzv. vnitřnímu nepříteli, jak již bylo uvedeno v textu výše, několikaleté zkušenosti. Ihned po zadržení pachatele a jeho eskortování do vazby věznice v Brně-Bohunicích zahájil Veselý úkony vyšetřování písemným oznámením o začátku trestního stíhání Ondřeje Všeťky jako obviněného z přípravy k tr. činu opuštění republiky podle §§ 7/1, 109/1 tr. zákona a tr. činu násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivce podle § 197a tr. zákona, neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že jmenovaný v úmyslu bez povolení opustit republiku vnikl ozbrojen dne 24. 10. 1985 kolem 8.00 hod. do budovy jeslí v Brně na ulici Kalininova č. 9, kde pod pohrůžkou násilí na dětech a personálu jeslí si vynucoval poskytnutí autobusu a samopalů se střelivem, které chtěl spolu s dětmi a personálem jako rukojmími využít k násilnému přechodu č. státní hranice do Rakouska.⁷⁵ Již druhý den zároveň zavedla operativa Správy StB Brno na Všeťku osobní svazek s krycím názvem JESLE s cílem dokumentace trestné činnosti obviněného.⁷⁶

Krátce po svém zatčení byl za účasti krajského prokurátora Pavla Indry a pracovnice odboru sociálně-právní ochrany dětí Dany Skripové Všeťka podroben prvnímu výsledku vyšetřovatelem Odboru vyšetřování StB KS SNB Brno kpt. Dušanem Minaříkem, který začal v 11.45 a skončil v 17.30 hod. Po uvedení nacionálií, doplnění dalších formalit a seznámení se s obviněním začal nejprve vypovídat o sobě, škole, vztazích s rodiči a problémech, které měl. Poté vyšetřovateli velmi podrobně a dá se říci spontánně vylíčil svou verzi přípravy a vlastního přepadení jeslí, které

74 Tamtéž, s. 324. S ohledáním místa činu začali kriminalisté v 11.00 hod., všechny úkony pak měli hotové v 15.20 hod.

75 Tamtéž, 1. svazek, usnesení z 24. 10. 1985, s. 2–3.

76 Tamtéž, f. Svazky kontrarozvědného rozpracování, arch. č. KR-435237 BN, návrh na zavedení osobního svazku z 25. 10. 1985, s. 1–2. Není jisté bez zajímavosti, že osobní svazky byly zavedeny i na Všeťkovy rodiče Milana a Elišku. Návrh na ukončení rozpracování osobního svazku objektu akce JESLE byl podán 17. 1. 1986, ke schválení došlo 27. 1. 1986. Viz tamtéž, sbírka Objektové svazky, reg. č. OBŽ-2223 MV, závěrečná zpráva k ukončení rozpracování osobního svazku JESLE z 17. 1. 1986, s. 291–294.

mělo být ukončeno únosem autobusu s rukojmími a nelegálním přechodem státní hranice do Rakouska. Z protokolu je patrné, že Všetečka si vůbec neuvědomoval, že udělal něco zavrženíhodného, místo toho byl naštvaný sám na sebe, že se mu přepadení nepovedlo, také své jednání a chování vůči svému okolí, rodičům, spolužákům i učitelům bral jako normální věc. „Suverénní“ chování pak vyniklo i v ručně psaném vyjádření, kde znovu popsal svou verzi případu, tentokrát však ještě přidal detaily týkající se případného dalšího postupu v případě úspěšného únosu autobusu s rukojmími. Rozbor písma však spíše než o „suverénovi“ hovoří o velmi nezralém mladíkovi, kdy styl psaní, četné pravopisné chyby, užívání nespisovných výrazů a samotné písmo s obrovskými problémy dodržet při psaní rovinu by odpovídaly znalostem a umu žáka prvního či druhého ročníku základní školy než studenta odborného učiliště.⁷⁷

Vyšetřovatel si ihned na začátku trestního stíhání vyžádal vypracování odborných expertíz Odborem kriminalistické techniky a expertíz KS SNB Brno z oborů balistika, mechanoskopie a trasologie, a to na následující předměty zkoumání, které byly zajištěny v jeslích: 1) zda byla zbraň, kterou Všetečka použil na místě činu, schopná způsobit zranění či přímo smrt; 2) jakým způsobem byla poškozena šňůra od telefonního přístroje v ředitelně jeslí; 3) zda stopy zajištěné na místě činu patřily obviněnému Všetečkovi.⁷⁸ Na první otázku experti odpověděli, že *zbraň v předloženém stavu není schopna způsobit střelbou smrtelné zranění ani těžkou újmu na zdraví, s výjimkou zasažení oka není zbraň schopna způsobit zranění člověku*. Zkoumáním navíc zjistili, že uvedená jednoranná zlamovací pistole byla sice střelby schopná, jednalo se však o historickou zbraň, kterou mohl kdokoli legálně držet bez nutnosti mít zvláštní povolení.⁷⁹ Na druhou otázku experti uvedli, že k přerušení přírodní šňůry od telefonu došlo jejím fyzickým přetržením.⁸⁰ V případě vyhodnocení zajištěných trasologických stop dospěli kriminalisté k závěru, že *tyto byly vytvořeny částí podešve obuvi obviněného. Předloženou obuví byly vytvořeny experimentální otisky, které byly porovnány s tras. stopami zajištěnými na místě činu. Vzájemným porovnáním byla zjištěna druhová shoda*.⁸¹

Mezitím vyšetřovatel Veselý za pomoci dalších kolegů – příslušníků StB – pokračoval v intenzivních výsleších obviněného a vytipovaných svědků. Výsledky, které probíhaly nejen v samotném Brně, ale z důvodu získání informací od Všetečkových

77 ABS, f. Sbíрка Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 1. svazek, ručně psaná výpověď O. Všetečky, nedatováno, s. 105–111.

78 Tamtéž, žádost o podání znaleckého posudku z 25. 10. 1985, s. 85.

79 Tamtéž, odborné vyjádření k předmětu zkoumání, tj. k předložené zbrani z 11. 11. 1985 a 18. 11. 1985, s. 87 a 95.

80 Tamtéž, odborné vyjádření k předmětu zkoumání, tj. k poškozené telefonní šňůře z 8. 11. 1985, s. 93.

81 Tamtéž, odborné vyjádření k předmětu zkoumání, tj. k zajištěným trasologickým stopám z 8. 11. 1985, s. 88.

spolužáků také v sídle odborného učiliště, tedy v Moravském Krumlově, skončily na počátku prosince. Již krátce po zadržení mladistvého pachatele proběhl výslech jeho rodičů, tedy Milana a Elišky Všetečkových. Oba ve svých výpovědích zejména hodnotily chování a prospěch svého syna, rodinné poměry a výchovu, samozřejmě bylo, že část výslechu se zaměřila na spáchaný trestný čin a okolnosti, které k němu vedly.⁸² Následovaly výslechy personálu jeslí, který se vyjadřoval zejména k přepadení jeslí a způsobu jeho provedení.⁸³ Vyšetřovatel StB Veselý ze své dosavadní praxe věděl, že nejdůležitější informace získá brzy po zahájení trestních úkonů, proto nepřekvapí, že hlavní část výslechů byla hotova již ve dnech 24. a 25. října, kdy vypovídali hlavní a korunní svědci, mezi které patřil rovněž vychovatel internátu odborného učiliště Jaroslav Meder⁸⁴ a Všetečkův třídní učitel Ing. arch. Vladimír Včelák.⁸⁵ V jejich případech se jejich odpovědi týkaly především chování a prospěchu obviněného Všetečky, v centru pozornosti stály také jeho zájmy a styky s ostatními spolužáky. Ve stejných dnech rovněž proběhly výslechy Všetečkových spolužáků, kteří vypovídali především ke svým stykům s obviněným, jeho chování a prospěchu, vyšetřovatele rovněž zajímalo, zda společně poslouchali západní rozhlasové stanice a bavili se mezi sebou o možnostech ilegálního překročení státních hranic.⁸⁶

Již 25. října byl opět vyslýchán obviněný Všetečka, tentokrát však výslech trval jen krátce a obviněný neuvedl žádné podstatné okolnosti, zpřesnil však popis svého zadržení a na základě otázky přítomných – krajského prokurátora Indry a pracovnice odboru sociálně-právní ochrany dětí Skripové – vypověděl, že žádné z dětí, které se v době přepadení nacházely v jeslích, nebrečelo a *vše probíhalo v naprostém klidu. V žádném případě jsem na nikoho nekřičel.* Poté bylo mladistvému pachateli sděleno usnesení o vzetí do vazby, *neboť trvá obava, že při propuštění na svobodu by se skrýval, aby se tak tr. stíhání vyhnul a v tr. činnosti by mohl pokračovat.* Všetečka si proti usnesení na místě nepodal stížnost, jen žádal, aby byly s jeho vzetím do vazby kromě rodičů a učiliště, kde studoval, seznámeny také obě babičky.⁸⁷

Dne 28. října vypracovali vedoucí příslušníci Odboru vyšetřování StB KS SNB Brno plán dalšího postupu vyšetřování, a to na základě dosud *provedených*

82 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Milana Všetečky z 24. 10. 1985, s. 125–129; protokol o výslechu svědka Elišky Všetečkové z 24. 10. 1985, s. 130–136.

83 Nejpodrobněji se k celé věci vyjádřily vedoucí sestra jeslí Olga Hrdličková a dětská sestra Miroslava Pohorelcová. Tamtéž, protokol o výslechu svědka Olgy Hrdličkové z 24. 10. 1985, s. 141–147; protokol o výslechu svědka Miroslavy Pohorelcové z 24. 10. 1985, s. 154–159.

84 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Jaroslava Medera z 24. 10. 1985, s. 172–175.

85 Tamtéž, protokol o výslechu svědka ing. arch. Vladimíra Včeláka z 24. 10. 1985, s. 176–179.

86 Celkem bylo vyslechnuto devatenáct Všetečkových bývalých či současných spolužáků, z nichž drtivá většina s ním chodila na odborné učiliště do stejné třídy, ostatní s ním navštěvovali základní školu a po jejím skončení se s ním vídali jen zřídka.

87 Tamtéž, protokol sepsaný u KS SNB odboru vyšetřování StB v Brně-Bohunicích z 25. 10. 1985, s. 16–17; usnesení krajského prokurátora z 25. 10. 1985, s. 18. Podle usnesení začínala vazba dne 24. 10. 1985 od 9.30 hod.

vyšetřovacích úkonů, zejména výslechu ml. obviněného, svědeckých výpovědí rodičů, personálu jeslí, občanů a spoluobčanů ze SOU v Moravském Krumlově, kde se Ondřej Všeťečka učil [...], lze pro další vyšetřování stanovit následující verzi: 1. obv. ml. Ondřej Všeťečka se uvedeného jednání dopustil sám. S touto verzí pracovali kriminalisté jako s velmi pravděpodobnou (v této souvislosti je nutné zdůraznit, že jejich verze byla správná, totiž že se opravdu jednalo o čin jednotlivce, tedy že Ondřej Všeťečka celé přepadení naplánoval a zrealizoval bez jakýchkoliv kompliců, k čemuž se sám několikrát přiznal⁸⁸), přesto se nechtěli vzdát i druhé možnosti, a to že se mohlo jednat o předem připravenou akci, kterou měl Všeťečka plánovat ve spojení s dalšími pachateli, kteří se měli připojit v době, kdyby byly Ondřeji Všeťečkovi na základě jeho požadavku poskytnuty zbraně se střelivem a autobus. Pro potvrzení nebo vyloučení jedné z načrtnutých verzí bylo proto nutné stanovit další vyšetřovací úkony. Toto další vyšetřování se mělo opětovně a do hloubky zaměřit jak na samotného pachatele, tak na výslechy dalších svědků a tímto postupem zpřesnit již získané informace. Podle uvedených doporučení byl tedy 11., 25. a 28. listopadu Všeťečka znovu podroben výslechům, které se točily zejména kolem přepadení jeslí. Obviněný byl nucen opětovně podrobně vypovídat o způsobu provedení přepadení a jeho průběhu, další část výslechu byla zaměřena na zodpovězení otázek týkajících se dřívějších Všeťečkových úvah o nelegálním útěku na Západ a poslechu západních rozhlasových stanic. Vyšetřovatel měl totiž v té době již k dispozici výslechové protokoly několika Všeťečkových spolužáků z učiliště, kde někteří potvrdili, že tyto stanice skutečně poslouchali a na základě vysílaných relací poté debatovali o možném přechodu státních hranic, kdy Všeťečka měl celkem jasnou představu, jak takové překročení uskutečnit.⁸⁹ Veselý se rovněž mohl opřít o důležité informace získané výpověďmi

88 Viz tamtéž, protokol o výslechu obviněného mladistvého Ondřeje Všeťečky z 24. 10. 1985, s. 102; protokol o výslechu obviněného mladistvého Ondřeje Všeťečky z 11. 11. 1985, s. 113.

89 Tak např. Jiří Patočka do výslechového protokolu uvedl následující: *Asi v druhém týdnu měsíce října 1985, kdy jsme byli na praxi v České Třebové, měl Ondřej Všeťečka sebou radiokasetový přijímač. Byl tehdy na pokoji se mnou, Jiřím Kujou, Janem Býčkem, Rostislavem Bělaškou, Jiřím Ptáčkem, Romanem Šudákem a Jiřím Votoupalem. Ondřej Všeťečka, protože neměl kasy, nalaďil večer stanici Hlas Ameriky. Tehdy vysílali nějakou zprávu o tom, že z ČSSR uprchl do NSR nějaký sběratel zbraní. Po této zprávě se o útěku do zahraničí začalo mezi námi hovořit. Začal Ondřej Všeťečka, který prohlásil, že když by utíkal, že by si vzal jako rukojmí nějaké dítě a pak by autem či vlakem se přes státní hranici dostal. Proč by chtěl utéci do zahraničí, neřikal, myslél si, že by se tam měl lépe než v republice. Pokud vím, ostatní se ne všichni k tomuto vyjádřili, ale ti to mluvili v tom smyslu, že by to nemělo cenu, protože zatím nejsou vyučeni a co by tam dělali. Viz tamtéž, 2. svazek, protokol o výslechu svědka Jiřího Patočky z 7. 11. 1985, s. 265–266. Také Martin Boček, který chodil s Všeťečkou na základní školu do stejné třídy, při výslechu hovořil o Všeťečkově snaze odejít do zahraničí. Vzpomínám si, že po prázdninách po osmé třídě, tj. v roce 1984, mi pod vlivem toho, že emigrovala naše bývalá třídní učitelka ze ZŠ na Kalinínové Maděřová mi Ondřej Všeťečka říkal, že uteče do zahraničí také, a jako důvod uvedl, že by tam mohl výhodně prodat známky, které sbírá a měl by se tam dobře. [...] Před prázdninami*

příslušníků SNB, kteří zasahovali na místě činu, tedy Miroslava Staníka, Antonína Brabce a Zdeňka Eštoka, čímž obohatili vyšetřování dalšími důležitými podrobnostmi nejen o samotném pachateli.⁹⁰

Kromě těchto činností nařídil vyšetřovatel vypracovat znalecké posudky z oborů psychiatrie a klinické psychologie, které měly objasnit duševní stav pachatele. Samotné vyšetřování pak mělo být ukončeno *v co nejkratší lhůtě*.⁹¹ Teprve 29. října byl Všetečkovi z moci úřední oficiálně přidělen Krajským sdružením advokátů obhájce – pracovník Advokátní poradny č. 2 v Brně JUDr. Pavel Soukup. Je zajímavé, že se jeho jméno vyskytuje v dokumentech již od prvního dne vyšetřování případu, byť z dochovaných materiálů není jasné, zda svému klientovi poskytoval skutečně od počátku právní pomoc.⁹²

Důležité místo v celém vyšetřování měly závěry dvou znaleckých posudků,⁹³ z nichž první z oboru psychiatrie vypracovali prim. MUDr. Antonín Hamáček a MUDr. Marta Holanová. Znalci k vypracování znaleckého posudku vycházeli z předložených výslechových protokolů obviněného a svědků a z vlastních pohovorů s obviněným. Na základě zjištění dospěli k závěru, že se jednalo o patnáctiletého hochu nápadného vzhledu, který zvýrazňovaly zrzavé vlasy s vadným držením těla, nápadným jemným třesem a pocením, což svědčilo o vnitřním napětí. Podle jejich názoru pocházel Všetečka z málo harmonické rodiny, kde rodiče výrazně protežovali

v letošním roce, tj. asi v červnu 1985, přišel za mnou domů Ondřej Všetečka, přišlo tehdy a on na mě zazvonil a já jsem přišel za ním dolů ke vchodu do domu a on mi říkal, že chce uprchnout za hranice do Rakouska a že má plán, jak to udělá. Říkal mi, že přepadne autobus, který sváží děti ze sídliště v Bohunicích do školek v městě Brně a řidiče přinutí, aby ho zavezl na státní hranici s Rakouskem, a to i s dětmi. Řekl mi, že za tímto účelem si koupil na černém trhu v Králově Poli revolver, do kterého má 3 nebo 4 náboje, a že ho vyzkouší na poli u Velké ceny. Viz tamtéž, protokol o výslechu svědka Martina Bočka z 1. 11. 1985, s. 244.

90 Tamtéž, protokol o výslechu svědka Miroslava Staníka z 31. 10. 1985, s. 226–232; protokol o výslechu svědka Antonína Brabce z 31. 10. 1985, s. 233–237; protokol o výslechu svědka Zdeňka Eštoka z 4. 11. 1985, s. 253–256.

91 Tamtéž, plán vyšetřování v trestní věci obviněného Ondřeje Všetečky z 28. 10. 1985, nestránkováno. Plán vyšetřování měl označení TAJNÉ.

92 Tamtéž, 1. svazek, žádost o ustanovení obhájce z 25. 10. 1985, s. 20; ustanovení obhájce z 29. 10. 1985, s. 21.

93 Tamtéž, nařízení vyšetření duševního stavu obviněného z 28. 10. 1985, s. 22–23. Vyšetřovatel Veselý o vypracování posudků a přiřazení znalců informoval Psychiatrickou léčebnu Krajského ústavu národního zdraví v Brně na ulici Húskova 2, která byla zaměstnavatelem obou znalců. Podle vyšetřovatele měli znalci ve svých posudcích odpovědět na následující otázky: 1) zda trpí obviněný nějakou duševní poruchou; 2) zda byl obviněný v době spáchání trestného činu schopný rozpoznat nebezpečnost svého jednání; 3) zda je obviněný v současné době schopen chápat smysl trestního řízení; 4) zda by byl obviněný, pokud by se nacházel na svobodě, v případě, že trpí duševní poruchou, nebezpečný pro společnost. Za vypracování posudků obdrželi oba soudní znalci znalečné, které v jejich případech činilo 575 Kčs pro každého. Tamtéž, proplacení znalečného z 28. 11. 1985, s. 84.

mladší sestru obviněného Helenu, a to pro její vynikající prospěch a chování a také dobré povahové vlastnosti. Tento nezáměr, až odcizení řešil obviněný stavěním se do opozice, a to i v běžných situacích. Svou snahou prosadit se a získat si obdiv a respekt porušoval opakovaně normy chování, což rodiče místo domluvy často řešili postihy a represí. Útěk z této reality viděl obviněný v nelegálním odchodu na Západ. Jak znalci uvedli, v případě Všetečkovy trestné činnosti šlo o promyšlené jednání. Svou rozpolcenost a nejistotu se snažil kamuflovat suverénním postojem. Z předložených závěrů tedy vyplývalo, že se jednalo o značně nevyzrálého mladíka zaměřeného na konzumní způsob života s možností výhod, povrchnosti a nezodpovědnosti. *Další vývoj osobnosti obviněného bude záležet především na možnosti výchovného působení, změně postojů a diferenciaci pozitivních emočních vztahů.* Jako přítěžující se pro Ondřeje Všetečku jeví odpovědi, které si od znalce vyžádal vyšetřovatel. Obviněný totiž netrpěl žádnou psychickou poruchou, v době spáchání trestného činu byl schopen rozpoznat nebezpečnost svého jednání, a mohl jej tudíž ovlivnit, byl schopen chápat smysl trestního řízení, pro společnost však nebyl nebezpečný, jeho pobyt na svobodě však vyžadoval zvýšenou výchovnou péči. Znalci se na základě toho přimlouvali uložit obviněnému ochrannou ústavní výchovu. Na vině za svůj psychický stav však nebyl sám obviněný, ale i jeho nejbližší, kteří *nedostatečně rozvíjeli jeho citovou složku a podstatně ovlivňovali vznik nevhodných postojů.*⁹⁴ Kpt. Veselý později oběma znalcům nařídil zjistit, zda nevzniklo u dětí a zaměstnanců jeslí psychické trauma, když je obviněný přímo ohrožoval zbraní. Znalci pro posouzení této záležitosti vyslechli vybraný personál jeslí a provedli pohovor s MUDr. Libuší Štefánkovou, která jako ordinářka pro dětskou a dorostovou psychiatrii v den spáchání trestného činu přešetřila na místě přítomné děti a poskytla první psychiatrickou pomoc přítomným zaměstnancům. Na základě zjištěných skutečností došli oba znalci ke shodnému závěru, že nic *nesvědčí pro to, že u dětí nebo personálu jeslí vzniklo po přímém ohrožování zbraní obviněným psychické trauma. U jednoho z dětí – Michala Studeného, dále pak u některých zaměstnankyň jeslí se projevovaly lehčí neurotické projevy vyplývající z tenzní situace a krátce přetrvávající v následných dnech. Tyto stavy byly jen lehké a přechodné. U personálu nevyžadovaly pracovní neschopnost či další psychiatrickou léčbu. Nelze předpokládat v této souvislosti event. vývoj psychických potíží.*⁹⁵

Druhý znalecký posudek z oboru klinické psychologie pak zpracovala PhDr. Jarmila Turbová, která obviněného vyšetřovala ve dnech 6. a 7. listopadu. Při svém výzkumu se opírala nejen o informace zjištěné během rozhovorů se samotným obviněným, ale rovněž z rozhovoru s matkou Eliškou Všetečkovou, z prostudovaných výslechových protokolů jednotlivých svědků a z rodinné a osobní anamnézy. Aby došla k validním závěrům, ve své práci prezentovala několik v té době

94 Tamtéž, znalecký posudek z oboru psychiatrie z 22. 11, 1985, s. 54–55.

95 Tamtéž, s. 59.

běžně používaných testovacích metod, které měly pomoci získat co nejpřesnější údaje k posouzení intelektových schopností a osobnostních rysů a k diagnostickému zhodnocení Ondřeje Všečky.⁹⁶ Ze znaleckého posudku vyplývalo, že v případě obviněného se jednalo o mladistvého s nízkým IQ, malými obecnými znalostmi, nízkou všeobecnou informovaností, narušenou schopností koncentrace, stereotypním myšlením a špatnou schopností učit se. Všečka se znalkyni jevil jako uzavřený, kritický, chladný, skeptický, nedůvěřivý a nepřizpůsobivý člověk se sklonem bouřit se proti všemu a nevnímající hrozící nebezpečí. Byl také velmi emotivní, impulsivní a trpěl agresivitou vůči svému okolí v reakci na stres a frustraci. Jednalo se rovněž o značně nezralou osobnost neuvědomující si závažnost svého provinění, trpící v konfliktech a autoritou. Obviněného rovněž hodně poznamenal pocit nedostatečné lásky ze strany rodičů, což vnímal jako naprosté zavržení své osoby. Z toho vyplývalo hluboké neporozumění si s lidmi, pocit prázdnoty ve světě, který si kompenzoval obranným postojem ke svému okolí přecházejícím až do agresivního jednání. Ani Turbová však nevinila z celkového narušení osobnosti pouze samotného Všečku, ale také jeho nejbližší okolí, když na závěr shrnula, že *nevhodná náročná výchova v kombinaci s biologickým podkladem osobnosti vedly k narušení rozvíjející se osobnosti a k disharmonickému vývoji, pocitům méněcennosti, věkové regresi, infantilitě, kompenzačním mechanismům ve smyslu hypertrofie odvahy a dobrodružných sklonnů, vzrůstajících projevů agresivity, explosivity, nevyvinutí vyšších citů, neschopnosti empatie, sociální maladaptace s vývojem anetických rysů osobnosti a narušené identifikaci, sociálnímu odcizení a přesunu citů na zvířata*. Znalkyně nedávala v tomto případě velkou naději na nápravu osobnosti, když uvedla: *Prognosticky velmi nejistý vývoj, naději dává pouze dobrý vztah k manuální práci a radost z ní.*⁹⁷

Součástí vyšetřovacího spisu se stala i podrobná dokumentace z místa činu po jeho ohledání včetně podrobného popisu jednotlivých místností jeslí ve stavu, kdy skončilo zneškodnění pachatele jeho zatčením,⁹⁸ fotografických příloh a jejich popisu⁹⁹ a seznamu zajištěných stop a věcí,¹⁰⁰ kterou provedli kriminalisté z Krajské správy SNB Brno. Vyšetřovatel Veselý si rovněž vyžádal fotokopie hodnocení

96 Byly to např. tyto metody a testy: RAV (intelektový), Wechsler-Bellewue (intelektový + diagnostický), Wechsler-Memory (paměťový), ROR (osobnostní, intelektový, diagnostický), Rosenzweig (test agresivity) nebo FDT (osobnostní projekce). Tamtéž, 1. svazek, znalecký posudek z oboru klinické psychologie, nedatováno, s. 82.

97 Tamtéž, s. 78–81. Také MUDr. Jarmila Turbová obdržela odměnu (znalečné) za vypracování znaleckého posudku, a to 625 Kčs. Tamtéž, 2. svazek, proplacení znalečného z 23. 12. 1985, s. 356.

98 Tamtéž, dokumentace k vyšetřovacímu spisu, protokol o ohledání místa činu z 24. 10. 1985, s. 320–324.

99 Tamtéž, fotopřílohy místa činu a zajištěných věcí z 24. 10. 1985, s. 283–294 a 296–304.

100 Tamtéž, seznam zajištěných stop a věcí z 24. 10. 1985, s. 325.

Všetečky ze základní školy¹⁰¹ a posudku z odborného učiliště,¹⁰² učňovské knížky,¹⁰³ osobního spisu¹⁰⁴ a pedagogického záznamu z odborného učiliště,¹⁰⁵ dalších sdělení rodičům od vedení základní školy a odborného učiliště, výpis z rejstříku trestů, který byl v případě Ondřeje Všetečky negativní,¹⁰⁶ zprávu o pověsti z místa bydliště¹⁰⁷ a zprávu o rozumovém a mravním vývoji, povahových vlastnostech, poměrech a prostředí, v němž obviněný žil a byl vychováván.¹⁰⁸ Vyšetřovateli Karlu Veselému se tak během vyšetřování podařilo nashromáždit velké množství písemného materiálu, který nejen podrobně popisoval samotný trestný čin teroru, ale rovněž obsahoval velmi detailní informace k osobě pachatele.

Přestože vyšetřování probíhalo podle plánu, bylo na konci listopadu podrobeno prověrce ze strany krajského prokurátora JUDr. Pavla Indry, což byl u případů, kdy byl trestně stíhanou osobou mladistvý, běžný postup. Prokurátor ve svém zápise o prověrce nejprve konstatoval, že důvody vazby i nadále trvají, protože *nadále trvá obava, že při propuštění na svobodu by se [Ondřej Všetečka] mohl skrývat, aby se tak trestnímu stíhání vyhnul, neboť mu hrozí přísný trest odnětí svobody a místo docházky do školy velmi často absentuje a potuluje se po území Jm kraje a v trestné činnosti by pokračoval s tím, že by se snažil uskutečnit svůj původní záměr k opuštění ČSSR*. Prokurátor pak ve stručnosti shrnul skutkovou podstatu trestných činů, kterých se pachatel dopustil, a připomenul již skončené vyšetřovací úkony. Ze zjištěných skutečností tedy usoudil, že vyšetřování je prakticky u konce a postup vyšetřovatele shledal v pořádku, bez použití jakýchkoliv nezákonných prostředků či zbytečných průtahů. Vyšetřovateli však doporučil, aby v případě rozbitého telefonního přístroje zastavil trestní stíhání pro přečin, neboť v daném případě šlo pouze o přestupek, a aby při seznámení s výsledky vyšetřování upozornil obviněného na skutečnost překvalifikace původního trestného činu na trestný čin vydírání a nově vznesl obvinění z trestného činu útoku na veřejného činitele.¹⁰⁹

Podle uvedených doporučení ze strany krajského prokurátora byl 4. prosince v místnosti vyšetřovatele StB v Brně-Bohunicích s výsledky vyšetřování seznámen obviněný Ondřej Všetečka, a to v přítomnosti svého obhájce JUDr. Pavla Soukupa, advokáta Advokátní poradny č. 2 v Brně, své matky Elišky Všetečkové a pracovnice

101 Tamtéž, osobní charakteristika žáka z 20. 2. 1984, s. 306.

102 Tamtéž, posudek učně – Všetečka Ondřej z 7. 11. 1985, s. 338–339.

103 Tamtéž, učňovská knížka, s. 308.

104 Tamtéž, osobní spis, s. 309–310.

105 Tamtéž, pedagogický záznam, s. 311–314.

106 Tamtéž, žádost o výpis z rejstříku trestů z 25. 10. 1985, s. 335.

107 Tamtéž, zpráva o pověsti z 6. 11. 1985, s. 336. Zprávu vypracovalo Obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti Výstaviště, které spadalo pod Městskou správu SNB Brno.

108 Tamtéž, mladistvý Všetečka Ondřej – výchovná zpráva z 25. 11. 1985, s. 341.

109 Tamtéž, 2. svazek, záznam o prověrce vyšetřování a důvodů trvání vazby z 26. 11. 1985, s. 364–366.

odboru sociálně-právní ochrany dětí Obvodního národního výboru Brno I Ludmily Šeré. Protokol, který byl o celé záležitosti sepsán, výslovně uvádí, že Všetečka byl upozorněn na skutečnost, že původní trestné činy, kterých se měl dopustit, byly sloučeny pod trestný čin teroru. Obviněnému byl rovněž ke studiu předložen vyšetřovací spis, který si pročítal v době od 9.00 do 16.00 hod. Na závěr svým podpisem potvrdil, že nechce vyšetřování doplnit o žádné další návrhy, a protokol poté podepsali ostatní přítomní.¹¹⁰

Ještě týž den předložil vyšetřovatel Veselý krajskému prokurátorovi v Brně závěrečnou zprávu, a to v souladu s patřičnými ustanoveními trestního řádu s návrhem konečného opatření proti Ondřeji Všetečkovi. Ve zprávě nejprve velmi podrobně popsal průběh ozbrojeného přepadení jeslí, kde si pachatel *pod pohrůžkou násilí na zdravotním personálu a dětech jako rukojmích vynucoval na orgánech Sboru národní bezpečnosti poskytnutí dalších zbraní a zajištění volného odchodu do Rakouska*. Poté se zastavil u samotného vyšetřování a uvedl použité metody a postup. Vyšetřovatel se především snažil objasnit, jaké pohnutky vedly Všetečku k uvedenému skutku a zda toto jednání bylo výsledkem náhlého zkratu, nebo šlo o plánový čin. Na základě zjištěných skutečností postupoval pachatel podle Veselého jednoznačně promyšleně a chladnokrevně, čímž se dopustil vysoce nebezpečného jednání, neboť *útočí na základní principy naší socialistické společnosti [...]. Stejně tak šlo o hrubý útok na práva a zájmy jak dospělých osob, tak i dětí v tom, že měl v úmyslu je proti jejich vůli zavléci do ciziny*. Přepadením jeslí navíc vytvořil atmosféru strachu jak mezi personálem jeslí, tak mezi zasahujícími příslušníky SNB. Aby svým argumentům dodal na váze, neváhal vyšetřovatel rovněž uvést možné politické pozadí činu: u Všetečky s ohledem na poslech západních rozhlasových stanic Svobodná Evropa, Hlas Ameriky a BBC údajně nešlo vyloučit – i když to vyšetřování nepotvrdilo –, že se některé relace mohly stát podnětem pro jeho pozdější jednání.¹¹¹ Vyšetřovatel rovněž konstatoval, že vazebně stíhaný Všetečka neuvedl na svou obhajobu nic podstatného, snad jen že v průběhu vyšetřování svého činu litoval. Z uvedených důvodů proto navrhl podat na Ondřeje Všetečku obžalobu pro trestný čin teroru podle § 94 trestního zákona,¹¹² rozhodnout o náhradě škody, kterou způsobil Městskému ústavu

110 Tamtéž, protokol o seznámení obviněného s výsledky vyšetřování z 4. 12. 1985, s. 343.

111 O poslechu západních stanic vypovídali při svých výsleších svědkové z řad spolužáků obviněného Všetečky.

112 K překvalifikaci původních trestných činů na trestný čin teroru došlo podle vyšetřovatele na základě poznatků zjištěných během vyšetřování. Všetečka totiž *využil bezbranných malých dětí, aby odstrašil SNB a vojska MV od plnění jejich úkolů, tedy psychicky působil tak, že uvedené státní orgány by od plnění jejich úkolů skutečně odradil*. ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, závěrečná zpráva vyšetřovatele s návrhem na konečné opatření z 4. 12. 1985, s. 350. Tímto jednáním naplnil skutkovou podstatu trestného činu teroru, který je definován následovně: *Kdo v úmyslu odstrašit jiné ho od aktivní účasti na plnění úkolů socialistické společnosti nebo mu takovou činnost znemožnit někomu ublíží na zdraví, způsobí škodu nebo jinou závažnou újmu anebo se o to pokusí,*

národního zdraví Brno zničením telefonního přístroje, a rozhodnout o propadnutí zbraní, které u něj v době jeho zadržení byly zajištěny.¹¹³

Pomyslnou tečku za vyšetřováním udělal krajský prokurátor JUDr. Zdeněk Staněk, který 20. prosince vypracoval obžalobu¹¹⁴ a tu zaslal Krajskému soudu v Brně. V ní se přiklonil k argumentům vyšetřovatele, které více méně převzal za své. Soudu však doporučil, aby byly jako svědci obžaloby znovu vyslechnuty vybrané osoby, jejichž jména uvedl, které již vypovídaly v přípravném řízení, výpovědi dalších svědků měly být pouze přečteny. Zároveň se přiklonil k tomu, aby byla kvůli vysoké nebezpečnosti spáchaného trestného činu pachateli v případě, že bude upuštěno od potrestání, uložena ochranná výchova, a to na základě ustanovení § 84 odst. 1 písm. b), o ochranné výchově.¹¹⁵

Soudní přelíčení

Proces s mladistvým pachatelem Ondřejem Všetečkou se konal jako veřejné přelíčení před senátem Krajského soudu v Brně složeným z předsedy Antonína Palánka a soudců JUDr. Michala Potičného, Olgy Manové, Oldřicha Michálka a Karla Brdy ve dnech 23. a 24. ledna 1986. Soudní síň zaplnili kromě všech zainteresovaných, nejbližších příbuzných a vybraných bývalých spolužáků také zástupci Středního odborného učiliště stavebního v Moravském Krumlově, vybraní členové Sdružení rodičů a přátel učiliště a zástupci Socialistického svazu mládeže, a to vzhledem ke specifčnosti spáchaného trestného činu a v rámci širší generální prevence ve smyslu trestně právních norem. Jejich účast navrhol již vyšetřovatel ve své závěrečné zprávě.¹¹⁶ Režim chtěl zkrátka tímto veřejným „divadlem“ odstrašit další takto „pomýlené“ od podobných akcí.

Vlastní soudní líčení probíhalo přesně podle návrhu a doporučení krajského prokurátora uvedených v obžalobě. První dva dny soudního projednávání byly vyhrazeny úvodní řeči krajského prokurátora a výslechům obviněného, svědků a znalců, kteří vesměs neuvedli žádné nové skutečnosti, ale spíše jen opakovali věci, které se

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let. Citace převzata z trestního zákona č. 140/1961 Sb. In: *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*, roč. 1961, částka 65, s. 479–480.

113 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, závěrečná zpráva vyšetřovatele s návrhem na konečné opatření z 4. 12. 1985, s. 344–352.

114 Tamtéž, obžaloba z 20. 12. 1985, s. 370–377.

115 *Soud může uložit ochrannou výchovu, jestliže bylo a) upuštěno od potrestání mladistvého a b) došavadní výchova mladistvého byla zanedbána.* Podle § 85 odst. 1 probíhala ochranná výchova v k tomu určených zvláštních výchovných ústavech pro mladistvé. Informace převzaty z trestního zákona č. 140/1961 Sb. In: *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*, roč. 1961, částka 65, s. 477.

116 ABS, f. Sbirka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, závěrečná zpráva vyšetřovatele s návrhem na konečné opatření z 4. 12. 1985, s. 352.

již objevily v přípravném řízení, tedy při vyšetřování. Co asi obviněnému Všetečkovi probíhalo hlavou, když v odpovědích svědků, které viděl po několika měsících osobně, zejména nejbližších příbuzných a bývalých „kamarádů“ a spolužáků, zaznívaly věty, které Všetečku před senátem opětovně usvědčovaly ze spáchaných trestných činů a rovněž ho líčily jako velmi problémového mladíka, jehož chování, jednání a prospěch byly označeny jako značně závadné, což také zopakoval soud ve zdůvodnění rozsudku?

Třetí den probíhaly závěrečné řeči krajského prokurátora, obhájce a obžalovaného, aby po krátké přestávce vyhlásil předseda senátu rozsudek. V jeho zdůvodnění však neuvedl nic nového, spíše se vlastními slovy připojil k argumentům, které se objevily ve vyšetřovacím spise a v podané obžalobě, která vycházela ze závěrů vyšetřování. Soud měl za prokázané, že obviněný Všetečka trestný čin skutečně spáchal, což předložené důkazy včetně výpovědí svědků dostatečně prokázaly. Soud zdůrazňoval především jeho amorální chování vedoucí ke spáchání uvedeného činu, které se *vyznačovalo takovými závadami, že musel být vyloučen z kolektivu a kolektivního ubytování Středního odborného učiliště v Mor. Krumlově*.¹¹⁷ Všetečka se tak v očích soudu stal vyvrhelem, který neměl v socialistické společnosti místo. V další části odůvodnění rozsudku předseda senátu opětovně celý případ zevrubně popsal, aby konstatoval, že dostatečné množství důkazů zajištěných a zadokumentovaných na místě činu stačilo k uznání viny a určení výše trestu. Navíc se obžalovaný podle soudu k protiprávnímu jednání sám v plném rozsahu doznal, což soud *považoval za věrohodné, neboť nezjistil žádnou takovou okolnost, která by svědčila pro jiný závěr a navíc je v souladu i s ostatními provedenými důkazy*.¹¹⁸ Senát po právní stránce posoudil zjištěná jednání jako trestný čin teroru, čímž dal za pravdu obžalobě a vyšetřovateli. K tomuto rozhodnutí jej vedlo jednání obžalovaného, kterým údajně *narušil významné společenské vztahy, na jejichž ochraně má společnost mimořádný zájem*.¹¹⁹ V případě výše trestu vzal soud za prokázané, že obžalovaný v době spáchání trestného činu netrpěl žádnou duševní poruchou, byl tedy za své chování plně zodpovědný. Možnost nápravy u Všetečky senát nepředpokládal, protože svým jednáním dokázal, že toho není schopný. Navíc dospěl k závěru, že *vztahy k rodičům a rodinnému prostředí jsou hluboce narušeny z převážné viny obžalovaného*.¹²⁰ Ondřej Všetečka tak byl na základě uvedených faktů odsouzen k odnětí svobody na tři a půl roku nepodmíněně¹²¹ s výkonem trestu v nápravně-výchovném ústavu pro mladistvé.

117 Tamtéž, rozsudek Krajského soudu v Brně z 24. 1. 1986, s. 382.

118 Tamtéž, s. 384.

119 Tamtéž, s. 385.

120 Tamtéž, s. 386.

121 Je zajímavé a vzhledem ke zjištěným Všetečkovým intelektuálním schopnostem také pozoruhodné, že obžalovaný s uvedenou výší trestu odnětí svobody sám počítal, a to již ve fázi vyšetřování, kdy se o této skutečnosti zmínil při pohovorech se znalci z oboru psychiatrie. *Pokud jde o sazbu 3,5 roku, tuto mi nikdo nijak přímo neřekl, ale sám jsem usoudil, že bych mohl*

Výše trestu byla soudem určena při horní hranici dané zákonem pro odsouzení mladistvých, jediné tak mělo být docíleno nápravy. *Při výměře trestu polehčovala okolnost, že trestného činu upřímně litoval a že při objasňování své trestné činnosti napomáhal příslušným orgánům.*¹²² Zároveň mu uložil trest propadnutí vzduchové pistole a loveckého nože, které měl v době přepadení jeslí při sobě, protože bylo *nežádoucí, aby uvedené zbraně zůstaly ve vlastnictví obžalovaného.*¹²³ Jako spíše úsměvný pak působí fakt, že Všetečka měl rovněž uhradit Městskému ústavu národního zdraví v Brně jako poškozenému částku 240 Kč za úmyslně rozbítý telefonní přístroj, který v době páchání trestného činu znehodnotil.¹²⁴ Zatímco krajský prokurátor se proti výši rozsudku neodvolal a s rozhodnutím soudu souhlasila rovněž Všetečkova matka, samotný odsouzený si po poradě s obhájcem ponechal zákonnou lhůtu na rozmyšlenou.¹²⁵

Odsouzený Ondřej Všetečka měl možnost do osmi dnů od vnesení rozsudku senátu Krajského soudu v Brně podat odvolání k Nejvyššímu soudu ČSR v Praze. Zřejmě tak neučinil, protože již 14. února 1986 nabyl rozsudek právní moci. Případ, který začal o necelé čtyři měsíce dříve, tak definitivně skončil a nabytí právní moci tuto skutečnost potvrdilo.

Závěr

V předchozím textu jsme sledovali chronologii případu, který se vymykal dosavadním násilným způsobům odchodu za hranice, kde hrál hlavní roli teroristický čin. Bezpečnostní složky se v momentě přepadení jeslí ocitly před dilematem, jak v takovém momentě postupovat. Protože z minulosti nebyly na podobné situace připraveny, musely značně improvizovat, což však v případě Všetečkova činu slavilo „úspěch“. Pachatel byl zpacifikován a odzbrojen. Je však nutné zdůraznit, že všechny zainteresované muselo překvapit a do jisté míry i značně zneklidnit, že se o takový čin, zejména provedený takovým způsobem, pokusil mladistvý pachatel. Následné vyšetřování, které bylo kvůli závažnosti celého případu přiděleno zkušenému vyšetřovateli, odhalilo smutnou pravdu nejen z bezprostředního mladíkova okolí, ale i z prostředí školy, kterou navštěvoval. Všechny získané informace byly velmi znepokojivé a vrhaly nepříznivé světlo na celý tehdejší režim, který zanedbával práci s tzv. problematickou mládeží. Zvolený způsob a metody vyšetřování, jeho intenzita,

být za jednání, kterého jsem se pak později dopustil, odsouzen na takovou délku trestu. Tamtéž, 1. svazek, protokol o výsledku obviněného z 25. 11. 1985, s. 122.

122 Tamtéž.

123 Tamtéž.

124 Tamtéž.

125 ABS, f. Sbírka Objektové svazky, reg. č. OBŽ-2223 MV, závěrečná zpráva do akce JESLE z 3. 2. 1986, s. 287–289. O průběhu a zejména výsledku soudního přelíčení informoval v krátkých notickách vybraný denní tisk. Viz např. *Trest za násilí. Rudé právo*. 29. 1. 1986, roč. 66, č. 24, s. 2.

rychlost a důraz kladený na vyslechnutí všech relevantních svědků a snaha zjistit všechna důležitá fakta velmi detailně osvětluje tehdejší práci Odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno, který dosáhl svého „cíle“, tj. ukázal Všetečka jako nebezpečného zločince s amorálním chováním a jednáním „podkopávajícím“ svým zavrženíhodným činem samotné základy socialistického režimu. Tak jej vykreslil ve svém rozsudku i soud, když zdůvodňoval své rozhodnutí.

Ondřej Všetečka tedy nastoupil trest v nápravně-výchovném ústavu pro mladistvé, kde strávil celé tři a půl roku odnětí svobody. Nemožnost studia soudního spisu bohužel neumožňuje napsat, o který ústav se jednalo a jak se Všetečka ve výkonu trestu choval. Jisté však je, že brány ústavu opustil ještě před listopadem 1989, který mu otevřel nové možnosti. Zda si po pádu komunistického režimu zažádal o nové projednání případu či případnou rehabilitaci, také není možné říct. Velmi pravděpodobně tomu tak ale nebylo. Všetečka podle blízké příbuzné totiž nepochopil smysl života. Z toho vyplývá, že náprava odsouzeného při pobytu za mřížemi se v tomto případě zcela minula účinkem, jak je patrné z jeho dalších osudů.

Zřejmě tedy nepřekvapí, že Všetečka se po listopadu 1989, kdy do Československa opět zavál duch svobody, dostal znovu na šikmou plochu. Aby si ho lidé nespojovali se spáchaným teroristickým činem, nechal si změnit jméno na Edgar Cayce. Nabytí svobody ho však místo snahy po novém a lepším začátku opětovného volného života v jeho případě vedlo k tomu, že se z něj stal recidivista, cizí mu nebylo ani domácí násilí. Tento způsob život jej v říjnu 2015 přivedl k předčasnému úmrtí, kdy byl nalezen bez známek života v jednom brněnském hotelu. Jako příčina úmrtí bylo zjištěno předávkování drogami.¹²⁶

Všetečkův čin, který byl v tehdejším Československu svým provedením ojedinělý, nastavil nemilosrdné zrcadlo komunistickému režimu, který tak byl již z minulých let, chtě nechtě, konfrontován s fenoménem skutečných či domnělých teroristických akcí, kdy jejich strůjci používali těchto metod jako způsobu odchodu za hranice. Že takové činy nebyly pro komunistický režim akceptovatelné, je pochopitelné, protože pachatelé chtěli nelegálně opustit území republiky, nesouhlasily s ním ale ani demokratické státy, které proti jeho strůjcům bojovali soudními procesy, jež často vedly k jejich odsouzení k vysokým trestům odnětí svobody.¹²⁷ Byl si této skutečnosti Ondřej Všetečka vědom, věděl o ní vůbec? Zřejmě ne, protože v opačném případě by si zřejmě vybral jinou formu odchodu za hranice. I když se zdá, že jeho velmi problematická povaha plná extrémů by i v tomto případě zřejmě volila stejný způsob provedení, protože o jiném ani hlouběji neuvažoval.

Všetečka se na svůj „zoufalý“ čin připravoval dlouho dopředu, bezprostředním spouštěčem byly jeho neshody s rodiči a ve škole, které ho přiměly k tomuto zavrženíhodnému jednání. Nedá se říci – ani přes některé náznaky –, že by jeho motivace

126 MAREŠ, Jaroslav, ref. 48.

127 PEJČOCH, Ivo, ref. 3, s. 36.

k činu byla politická, spíše to měl být jakýsi útěk z existující reality a od nakupených problémů do svobodného světa, kde uvedené problémy podle Všeťeckova názoru neexistovaly a kde by bylo možné začít psát novou kapitolu života.

Předchozí text studie se snažil odpovědět na drtivou většinu otázek, které případ otevřel. Přesto však zůstávají některé další otevřeny, protože odpověď na ně je zahalena „tajemstvím“, jelikož dochované archivní materiály o těchto záležitostech mlčí, stejně jako možní pamětníci. Jednalo by se tudíž jen o spekulace, které by nebyly podloženy fakty. Především je to otázka, zda vedle stávajících motivů neexistovaly ještě jiné důvody, které Všeťecku vedly k přepadení jeslí. Z pohledu jeho rodičů pak vyvstává problém, jaká byla jejich bezprostřední reakce, když se dozvěděli, že jejich syn přepadl jesle, aby si tímto činem vynutil útěk za hranice Československa. Vyrovnali se někdy s jednáním svého syna? Jaká byla reakce jejich okolí v místě bydliště, spolupracovníků a zaměstnavatele? Není vyloučeno, že by se daly formulovat ještě jiné závažné otázky, které v souvislosti s případem vyvstávají a na které rovněž nenacházíme uspokojivou odpověď.

Je možné pochopit motivy, které vedly mladého člověka k touze po svobodě, morální stránka případu však ukazuje, že je naprosto neakceptovatelná a neomluvitelná volba způsobu provedení útěku z reálií tehdejšího Československa, zvláště když je k cestě za svobodou použit teror včetně ohrožování malých dětí a zaměstnanců a braní těchto nevinných za rukojmí.

PŘÍLOHY

Obr. 1: Fotografie Ondřeje Všečky z vyšetřovacího spisu, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 1. svazek)

Obr. 2: Fotografická dokumentace pořízená na místě činu vyšetřujícími orgány – vchod do budovy jeslí, kde se celý incident odehrál, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 283)

Obr. 3: Fotografická dokumentace pořízená na místě činu vyšetřujícími orgány – detailní pohled na diplomatický kufřík, boty a brašnu na nářadí, které Ondřej Všečetka zanechal ve vstupní hale jeslí, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 284)

Obr. 04: Fotografická dokumentace pořízená na místě činu vyšetřujícími orgány – detailní pohled na rozbitý telefon, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 285)

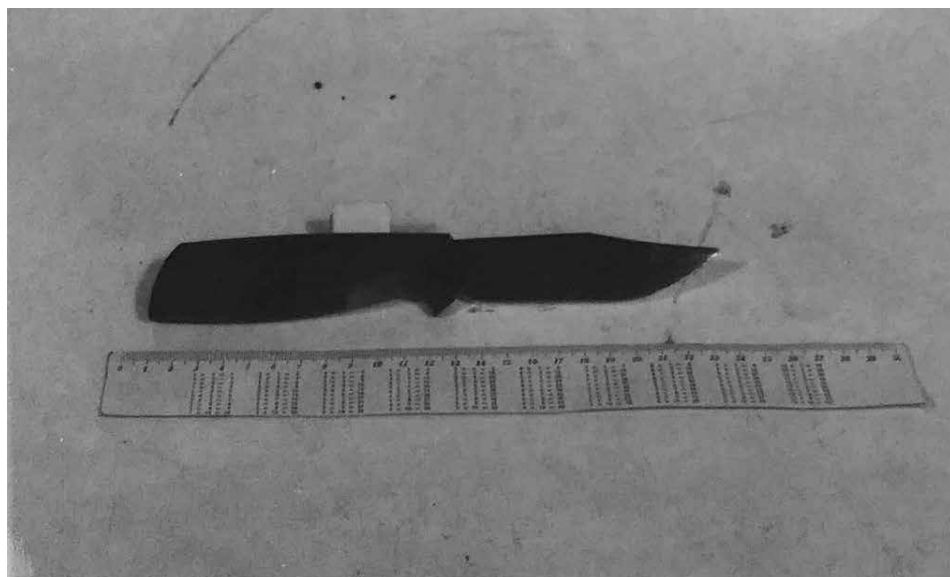
Obr. 5: Fotografická dokumentace pořízená na místě činu vyšetřujícími orgány – detailní pohled na nábojnici ráže 7,65 mm nalezenou u dveří vedoucích do šatny třetího oddělení jeslí, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. sv., č. listu 292)

Obr. 6: Fotografická dokumentace pořízená na místě činu vyšetřujícími orgány – detailní pohled na díru po střele ve zdi vedle dveří do chodby vedoucí k umývárně, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 290)

Obr. 7: Fotografická dokumentace věcí zajištěných na místě činu vyšetřujícími orgány – jednoranná vzduchová pistole čsl. výroby zn. Z, model ZVP, ráže 4,5 mm, kterou Ondřej Všečečka použil při násilném vniknutí do budovy jeslí, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 297)

Obr. 8: Fotografická dokumentace věcí zajištěných na místě činu vyšetřujícími orgány – krátká dýka s ostrou čepelí, kterou byl Ondřej Všečečka ozbrojen při násilném vniknutí do budovy jeslí, říjen 1985 (ABS, f. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy Brno, arch. č. V-14660 BN, 2. svazek, č. listu 297)